

PROSPECTUS

Academic Year 2025-26

Session February 2026

ਸੈਂਟਰ ਫ਼ਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

(1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 35 ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ)

Centre for Distance and Online Education
Punjabi University, Patiala

(Established under Punjab Act No. 35 of 1961)

Website : www.cdoepunjabiuniversity.in

CONTENTS	PAGE NOS.
1. Dates for Submission of Admission Form	2
2. Welcome Note	3
3. The University: An Introduction	4
4. Centre for Distance and Online Education : An Introduction	5
5. List of Teaching Faculty	6-7
6. Fee Structure	8-9
7. Important Instructions regarding Fees	10-16
8. Detailed Information about the Courses	17-32
9. Points to Remember	33-37
9. Personal Contact Programmes (PCPs) and Internal Assessment	38
10. Important Guidelines	39-52
11. Nomenclatures of Papers	53-57
12. Specimens of Affidavits and Annexure forms	58-67
13. List of Examination Centres	68
14. Admission Helpline	69

Last date for submission of admission form 30/03/2026

Courses offered by the Centre for Distance and Online Education (CDOE) in February 2026

Post Graduate Courses in Languages

1. Master of Arts in English

Post Graduate Professional Courses

2. Master of Arts in Journalism and Mass Communication
3. Master of Arts in Education
4. Master of Library and Information Science

Under Graduate Courses

1. Bachelor of Commerce
2. Bachelor of Library and Information Science
3. *Bachelor of Arts

* Compulsory Papers: Punjabi and English Communication Skills
Elective Papers: Education, History, Political Science, Defence Studies, Public Administration, Sociology, Punjabi Literature, Hindi Literature, English Literature, Religion, Economics, Mathematics, Computer Application.
Qualifying Papers: Drug Abuse: Problem, Management and Prevention, Environment and Road Safety Awareness

ਸੰਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ, ਵਣਜ-ਵਪਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨ-ਸੰਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਉਸ ਵਰਗ ਤੱਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 15000 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ/ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਰਜ ਤੇ ਉਸ ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਅੰਕ ਵੀ ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਹੀਂ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੁੜੇਗਾ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਸੰਵਾਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜੀ ਆਇਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ

ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ,

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 1961 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 35 ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਮੂਹ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਮ-ਕਾਜੀ, ਗਰੀਬ, ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਮਲਾ ਹਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੇ ਹਾਰਦਿਕ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਾਂ।

ਡਾ. ਸ਼ੈਲਿੰਦਰ ਸੈਖੋਂ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

I. THE UNIVERSITY: AN INTRODUCTION

Punjabi University, Patiala, one of the premier institutions of higher education in North India, was established on 30th April, 1962 under the Punjab Act No. 35 of 1961. It is the second university in the world to be named after a language, the first being Hebrew University of Jerusalem in Israel. Initially, the university was established to develop and promote the language, literature, and culture of Punjab; but over the period of time, it has evolved into a multi-faceted and multi-faculty educational institution, over seventy teaching and research departments, covering multiple disciplines. The university takes pride in the achievement of 'A+' Grade status awarded by the National Assessment and Accreditation Council (NAAC), an autonomous body of the University Grants Commission (UGC).

The university has a modern, well planned, and peaceful campus, situated on Patiala-Chandigarh highway. It presents a splendid sight of beautiful buildings including the famous Guru Gobind Singh Bhawan.

2. CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE EDUCATION: AN INTRODUCTION

Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala was originally established as Directorate of Correspondence Courses in 1968. It has been a pioneer in imparting education through the distance and online mode. It was the first department in India to introduce a regional language as the medium of instruction and examination. Presently, the multi-faculty department is running 32 academic/professional programmes. However, for the session beginning from Jan.-Feb., 2026, only seven courses are being offered. The Centre has six Learner Support Centres, at Guru Kashi Campus of the university in Talwandi Sabo; University Constituent College, Barnala, SD college Barnala; Punjabi University Akali Phoola Singh Neighbourhood Campus, Dehla Sehan, Sangrur, Desh Bhagat College Bardwal Dhuri, Regional Centre Bathinda. Students enrollment

1. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 35 ਤਹਿਤ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉੱਚ-ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੈਬਰੀਊ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਤੇ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ 70 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਆਪਨ 'ਤੇ ਖੋਜ ਵਿਭਾਗ ਵਿਵਿਧ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੀ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਨੈਕ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਐਂਡ ਐਕਰੀਡੀਟੇਸ਼ਨ ਕਾਊਂਸਿਲ) ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 'ਏ+' ਗ੍ਰੇਡ ('A+' Grade) ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਾਈਵੇਅ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਂਪਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਭਵਨ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

2. ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ : ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1968 ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਕੋਰਸਪੋਂਡੈਂਸ ਕੋਰਸਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੱਧਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ (ਪੰਜਾਬੀ) ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਨ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸੈਂਟਰ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉੱਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ 32 ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੋਰਸ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ-ਫਰਵਰੀ 2026 ਸੈਸ਼ਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਸੱਤ ਕੋਰਸ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਛੇ ਲਰਨਰ ਸਪੋਰਟ ਸੈਂਟਰ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕੈਂਪਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ; ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ; ਐਸ. ਡੀ. ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ; ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਕੈਂਪਸ, ਡੇਲ੍ਹਾਂ ਸਿਆਂ, ਸੰਗਰੂਰ; ਰਿਜੀਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਾਲਜ, ਬਰੜਵਾਲ (ਧੂਰੀ) ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ।

ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ

in the Centre has been as high as twelve thousand (per academic session) during the previous few years.

The Centre is proud of its students who have always performed exceptionally well in the university examinations, lending credence to the fact that the distance and online modes of learning are second to none.

SALIENT FEATURES OF THE CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE EDUCATION

1. Carefully planned lessons written by eminent scholars or study material is provided to the students.
2. The prepared lessons are in Self Learning Mode, and include suggested readings and important questions at the end to motivate the students to read independently.
3. To supplement the material provided through lessons, some video lessons are also made available to the students.
4. Evaluation of Response-Sheets/ Projects submitted by the students is done by the teachers of the Centre.
5. Personal Contact Programmes (PCPs) are regularly conducted to provide intensive classroom instructions, opportunity to discuss and personal guidance to the students.
6. Text books and reference books can be procured by the students from the well-equipped library of the Centre.
7. Library facility is also available for the students at Punjabi University Regional Centre, Bathinda; Government Barjindra College, Faridkot; S.D. College, Barnala; Desh Bhagat College, Bardwal (Dhuri) and Gurmat Sagar Trust, Village Sahota, Sri Anandpur Sahib.
8. The students belonging to Scheduled Caste Category and Backward Classes are entitled to fee benefits as per the latest rules of Punjab Government.
9. To create more opportunities for students, admissions to different courses are offered twice every year: in July and in January every year.

ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮਾਣ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

1. ਮਾਹਿਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਏ ਗਏ ਯੋਜਨਾ-ਬੱਧ ਪਾਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
2. ਜਿਆਦਾਤਰ ਪਾਠ ਸੈਲਫ ਲਰਨਿੰਗ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿਤ ਹਰ ਪਾਠ/ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਲੈਸਨਜ਼ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗਿਆਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
7. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰਿਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਬਰਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਐਸ.ਡੀ. ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਾਲਜ, ਬਰਤੂਵਾਲ (ਧੂਰੀ) ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਗਰ ਟਰੱਸਟ, ਪਿੰਡ ਸਹੋਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
8. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸਾਂ ਵਿਚ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
9. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਸਾਲ ਦੇ ਦੋਰਾਨ ਦੋ ਵਾਰ ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

**TEACHING FACULTY, CENTRE FOR DISTANCE AND ONLINE
EDUCATION**

DIRECTOR

Dr. Shailinder Sekhon

M.Com., NET, Ph.D.

PUNJABI

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Gurpreet Kaur 513-6269
M.A. (Punjabi Hons)
M.Phil., NET, PGDCA, Ph.D.
Dr. Gurpreet Kaur Brar 513-6258
M.A., Ph.D., NET, B.Ed., PGDCA
Dr. Parmeet Kaur (Attached faculty)
M.A., Ph.D., NET
Dr. Deepak Kumar (Guest Faculty)
Ph.D., M.Phil., NET
Dr. Hardeep Kaur (Guest Faculty)
Ph.D., NET
Dr. Gurmeet Singh (Guest Faculty)
Ph.D., NET

ENGLISH

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Shivani Thakar 513-6484
M.A., M.Phil., Ph.D

ASSISTANT PROFESSORS

Ms Paramjeet Kaur 513-6440
M.A., M.Ed. NET (English and Education)
Ms. Kanchan
M.A., NET, B.Ed.
Ms.Jasmine Kaur
M.A., NET, PG Diploma in TESOL/TEFL
Dr. Ajay Verma
M.A. S.L.E.T. Ph.D. PGCTE

HINDI

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Surinderpal Kaur 513-6440
M.A., Ph.D.
Dr. Kuldeep Kaur 513-6249
M.A., M.Phil., Ph.D.
Dr. Piyara Singh (Guest Faculty)
M.A., Ph.D.

ECONOMICS

PROFESSORS

Dr. Manisha 513-6216
M.A., NET, Ph.D.
Dr. D.K. Madan (Attached faculty)
M.A. Ph.D.

ASSISTANT PROFESSOR

Ms. Navdeep Kaur (Guest Faculty)
M.A.,NET

HISTORY

PROFESSOR

Dr. Gurkiranjit Kaur Grewal 513-6243
M.A., NET, Ph.D.

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Kanwaljit Kaur Bajwa 513-6401
M.A., M.Phil., NET, Ph.D.
Dr. Kavita Rani 513-6280
M.A., Ph.D.

SOCIOLOGY

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Deepak Kumar (Attached faculty and
Course Co-ordinator)
M.A., Ph.D.

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Anuradha (Guest Faculty)
M.A., Ph.D., NET
Ms Jasmine Kaur (Guest Faculty)
M.A., NET

LIBRARY SCIENCE

PROFESSORS

Dr.Harinderpal Singh Kalra (Attached
faculty and Course Co-ordinator)
M.Lib., Ph.D.
Dr. BaljinderKaur
M.Lib., Ph.D.
Dr. Navkiran
M.Lib., Ph.D., NET

ASSISTANT PROFESSORS

Amritpal Kaur
NET, M.Lib., BA
Bhupinderjeet Singh
NET, M.Lib., B.A.

POLITICAL SCIENCE

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Gurpreet Singh Brar
M.A., NET, Ph.D.
Dr. Jarnail Singh 513-6276
M.A., M.Phil., NET, Ph.D.
Dr. Amandeep Kaur
M.A., M.Phil., NET, Ph.D

PSYCHOLOGY

PROFESSOR

Dr. Naina Sharma 513-6475
M.A., NET, Ph.D.

ASSISTANT PROFESSOR

Dr. Sukhminder Kaur (Attached faculty)
M.A., Ph.D

DEFENCE AND STRATEGIC STUDIES

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Harsangeet Pal Kaur 513-6283
M.A. (Economics, Defence Studies),
M.Phil., NET, Ph.D.
Dr. Kewal Krishan (Attached faculty)
M.A., Ph.D., NET

PUBLIC ADMINISTRATION

PROFESSOR

Dr. Ravneet Kaur 513-6245
M.A., Ph.D.
Dr. Renu (Attached faculty)
M.A., Ph.D., NET

ASSISTANT PROFESSOR

Mr. Amritpal Singh (Guest Faculty)
M.A. M.Phil, NET.

EDUCATION

PROFESSOR

Dr. Pushpinder Kaur 513-6214
M.A. (Education and Punjabi),
M.Phil., Ph.D

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Amita Kaistha 513-6422
M.Ed., M.Phil., NET, M.A.(Sociology),
Ph.D

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Tasneem Khan 513-6215
M.Ed., M.Phil. (Education),
M.A. (Pol.Sci.), Ph.D
Diploma in Food Technology

Dr. Sharmila Devi 513-6236
M.Sc. (Math), M.Ed., M.Phil.,
NET, Ph.D

COMMERCE AND MANAGEMENT

PROFESSORS

Dr. Harpreet Kaur 513-6250
M.Com., NET, Ph.D

Dr. Harpreet Kaur Sawhney 513-6485
M.Com., NET, Ph.D

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Sawinder Kaur 513-6447
M.Com., NET, Ph.D.

Dr. Gurpreet Singh 513-6471
MBA, Ph.D

Dr. Ila Mittal

MBA, Ph.D

Dr. Harpreet Singh

MBA, Ph.D.

COMPUTER SCIENCE

Professor

Dr. Dharamveer Sharma (Attached faculty)
MCA, Ph.D.

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Vishal Singh 513-6477
MCA, M.Tech., Ph.D
Dr. Maninder Singh
Ph.D.

Ms. Sukhdeep Kaur (Guest Faculty)
MCA, M.Phil., NET

Ms. Manpreet Kaur Aulakh (Guest Faculty)
M.Tech., NET

RELIGIOUS STUDIES/SIKH STUDIES

PROFESSOR

Dr. Paramvir Singh (Attached faculty)
M.A., Ph.D

ASSOCIATE PROFESSOR

Dr. Abnish Kaur 513-6275
M.A. (Religious Studies, Punjabi)
NET, Ph.D

ASSISTANT PROFESSORS

Dr. Raminderjeet Kaur 513-6401
M.A.(Sikh Studies, English),
NET, Ph.D

Dr. Raswinder Singh (Guest Faculty)

M.A., NET, Ph.D

Ms. Beant Kaur (Guest Faculty)

M.A., NET

MATHEMATICS

ASSISTANT PROFESSOR

Dr. Chanchal 513-6485
M.Sc. (Mathematics), NET, Ph.D

Dr. Jasleen Kaur (Attached Faculty)

M.Sc. (Mathematics), Ph.D

(Department of Mathematics)

FORENSIC SCIENCE

ASSISTANT PROFESSOR

Mr. Jaswinder Singh 513-6446

M.Sc.(Forensic Science),

NET, PGDCA, M.Sc. (CS)

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION

ASSISTANT PROFESSOR

Dr. Alka Bansal 513-6485

M.A. (JMC), NET, Ph.D

FEE STRUCTURE

Sr. No.	Name of the Course	Total fee for the students registered with Punjabi University, Patiala	Total fee for other students
1.	M.A. Semester-I & II (English)	10400/-	12080/-
2.	M.A. Semester-III & IV (English)	9665/-	12080/-
3.	M.A. (JMC) Semester-I & II	12110/-	13790/-
4.	M.A. (JMC) Semester-III & IV	11375/-	13790/-
5.	M.A. Education Semester-I & II	26160/-	27840/-
6.	M.A. Education Semester-III & IV	25425/-	27840/-
7.	M.Lib. Semester I & II	16890/-	18570/-
8.	B.A. Semester-I & II	9580/-	11260/-
9.	B.A. Semester-III & IV	8845/-	11260/-
10.	B.A. Semester-V & VI	8845/-	11260/-
11.	B.Com. Semester-I & II	10220/-	11900/-
12.	B.Com Semester-III & IV	8895/-	11310/-
13.	B.Com Semester-V & VI	8895/-	11310/-
14.	B.Lib. Semester-I & II	13895/-	15575/-

NOTE : *FEE DETAILS FOR PRACTICAL SUBJECTS IN B.A.

1. A candidate seeking admission in any of the above courses is required to pay practical fee as per university rules where ever applicable.
2. A candidate seeking admission in B.A. (All Semesters) with Psychology as an elective subject has to pay total fee 800+1180 = Rs. 1980/- (per year) in addition to the total fee mentioned above.
3. A Candidate seeking admission in B.A. Sem. 1 to VI with practical papers such as Computer Application is required to pay Rs. 590/- Per semester (1180/- annually) as practical fee in addition to to total fee mentioned above.
4. In case of any increase in the fee of any of the above courses, the candidate shall have to pay the difference.

If a candidate had been registered with Punjabi University, Patiala at some point of time, but migrated to another university, he/she will be required to pay 130/- in addition to the total fee of the concerned course in case he/she wants to pursue a course from CDOE.

If a candidate is already registered with Punjabi University, Patiala, but qualifies to be a Gap Year student (Centre for Distance and Online Education) under Semester System, and wants to take admissions in the 2nd year, or the 3rd year will have to pay Rs. 735/- as library security fee in addition to the total mentioned fee of the concerned course.

1. IMPORTANT INSTRUCTIONS REGARDING FEES

1.1. If there is any increase in Examination Fee, Tuition Fee, or annual charges etc. pertaining to any course at a later stage, the candidate shall have to pay the dues.

1.2. Library Security

Rs. 735/- as Library Security is a part of Tuition Fee and other charges. The candidate, who has already paid library security in the first year of an integrated course, is not required to pay the same in the subsequent years of the same course (provided there is no gap year). The candidate can withdraw security (on request) within a year of leaving the Centre through prescribed application form available alongwith the prospectus on the website of the Centre. Last date for applying for withdrawal is 15th February of the next year in which the result of his/her final examination of the course is declared.

1.3. Discrepancy Fee

The candidate is required to submit full Tuition Fee, Examination Fee and other charges alongwith the admission form. If a candidate does not pay the full fee, he/she shall be charged Rs. 295/- as Discrepancy Fee.

1.4. Regular employees of Punjabi University, Patiala will be exempted from the payment of Tuition Fee, Library Security, Medical Fee and Library Membership Fee.

1.5. Examination Roll Number/Detail Marks Card/Degree of a defaulter students will be withheld.

2. MODE OF PAYMENT OF FEES

Candidates can deposit fees (except M.A. Education) via a link given on the website of the Centre through Debit card/ Credit card/Internet Banking.

1. ਫੀਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.1. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ, ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ/ਚੰਦੇ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

1.2. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਊਰਟੀ

ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 735/- ਰੁਪਏ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕਿਊਰਟੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਬੇਸ਼ਰਤ ਕੋਈ ਅੰਤਰਾਲ ਸਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ) ਇਹ ਰਕਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਾਗ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੈਸਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਸਾਲ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ) ਦੀ 15 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਰੀਵੰਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਜਿਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ) ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1.3. ਤਰੁੱਟੀ ਫੀਸ

ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਪੂਰੇ ਭਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਘੱਟ ਫੀਸ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ 295/-ਰੁਪਏ ਤਰੁੱਟੀ ਫੀਸ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

1.4. ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਊਰਟੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਫੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ।

1.5. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰੋਲ ਨੰਬਰ/ਨਤੀਜਾ/ਅੰਕ ਬਿਓਰੋ ਕਾਰਡ/ਡਿਗਰੀ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੀਸਾਂ (ਐਮ.ਏ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਡੈਬਿਟ/ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ/ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਲਿੰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

For the student of M.A. (Education) only :

Students of M.A. (Education) can deposit fees only through offline mode in A/C No. 65203292422. Fee Slip will be available on the website of the Centre.

Important Instructions regarding fee:

- 2.1. Fee once deposited in the University Bank Account can't be refunded by the bank.
- 2.2. Only original bank receipt (pay-in-slip) will be accepted by the Centre. No photocopy of the receipt will be accepted.
- 2.3. In case of loss of pay-in-slip, the candidate may obtain certificate of proof of having deposited fee from the concerned branch of the bank.
- 2.4. Any fees paid by the student in excess of the fees mentioned in the prospectus will not be refunded by the Centre. The additional fee paid may be adjusted in the next class as per the instructions of the director. If the student is in the final year, the fee can be refunded only after the approval of the Finance Officer.

3. REFUND OF TUITION FEE AND OTHER CHARGES

- 3.1 In case the certificates submitted by an applicant are found to be bogus or forged or if wrong information is provided by him/her, Tuition Fee and other charges remitted by the candidate shall not be refunded.
- 3.2 It is the sole responsibility of the applicant to check his/her eligibility before applying. If he/she is ineligible for admission in the course he/she has applied for, the fees paid shall be refunded after a deduction of 25% of the Tuition Fee. However, Late Fee, Examination Fee and annual charges, if paid, will be fully refunded.
- 3.3 Multiple payments received for the same course/category due to some technical fault, will be considered for refund.

ਕੇਵਲ ਐਮ.ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ :
ਐਮ.ਏ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਕੇਵਲ offline mode ਨਾਲ ਖਾਤਾ ਨੰ: 65203292422 ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੀਸ ਚਲਾਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

ਫੀਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ :

- 2.1. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 2.2. ਸਲਿੱਪ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਪੀ ਹੀ ਸੈਂਟਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਬੈਂਕ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਸਲਿੱਪ ਦੀ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ ਸੈਂਟਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।
- 2.3. ਫੀਸ ਦੀ ਸਲਿੱਪ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਬੰਧਤ ਬੈਂਕ ਦੀ ਬਰਾਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੀਸ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।
- 2.4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਧ ਭਰੀ ਫੀਸ ਸੈਂਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਾਧੂ ਭਰੀ ਫੀਸ ਅਗਲੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਖਰੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿੱਤ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3. ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦੇ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ

- 3.1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦੇ ਜੋ ਕਿ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ/ਝੂਠੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਦਰਜ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।
- 3.2 ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਤਰਤਾ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿਚੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਟੌਤੀ ਉਪਰੰਤ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਲੇਟ ਫੀਸ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਜੇਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੋਰਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।
- 3.3 ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਲਈ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਭਰੀ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- 3.4 ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ

- 3.4 If an applicant chooses to withdraw his/her application for admission, the fees paid will be refunded as per UGC/Punjabi University rules.
- 3.5 In case of the death of a student during an academic session, his/her entire fee (including annual charges) will be refunded to his/her family on production of death certificate and affidavit. But if lessons have already been sent to the student by the Centre, 10% processing fee will be deducted from the Tuition Fee.
- 3.6 In case a candidate shifts from another department to Centre for Distance and Online Education or vice versa, fees paid by him/her will be adjusted, but the candidate will have to pay the difference in fees, if any.

Note :

- a. **After admission in the CDOE due to the reason shown above at serial number 3.2 and 3.4 to 3.6, 'application fee' is non-refundable and non-transferable.**
- b. **A candidate who deposits only Library Security at the time of admission and is found ineligible, he/she shall be entitled for refund only after a deduction of 25% of the amount.**

4. FEE CONCESSION

- 4.1 If two or more real brothers/sisters are studying in the Centre, benefit of half tuition fee concession would be allowed to only that child/children whose course fee (including all funds) is the minimum. However, concession shall not be allowed to a married child/children, as he/she cannot be considered as dependent on the parents.
- 4.2 Students suffering from Cancer/AIDS/Thalassemia - will pay only Examination Fee + Practical Fee and Library Security.

withdraw ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. /ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- 3.5 ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸੈਂਟਰ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੀਸ (ਸਮੇਤ ਚੰਦਿਆਂ) ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਰਿਫੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਸ ਵਿਚ ਭਰੀ ਗਈ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿਚੋਂ 10% ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸ ਕੱਟ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 3.6 ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰੈਗੂਲਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਫਟ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਰੈਗੂਲਰ ਦਾਖਲਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਫੀਸ ਐਡਜਸਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫੀਸ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨੋਟ: (ੳ) ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਉਕਤ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 3.2 ਅਤੇ 3.4 ਤੋਂ 3.6 ਤੇ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ/ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਰੀਫੰਡ ਕਰਨ ਸਮੇਂ " ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਫੀਸ" ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

(ਅ) ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਓਰਟੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਕਿਓਰਟੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ 25% ਬਣਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

4. ਫੀਸ ਮੁਆਫੀ

- 4.1 ਜੇਕਰ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਕੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭੈਣਾਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਸ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੀ ਅੱਧੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਰਸ ਫੀਸ (ਸਭ ਫੰਡਾਂ ਸਮੇਤ) ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਛੋਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਵੇਗਾ।
- 4.2 ਕੈਸਰ, ਏਡਜ਼ ਜਾਂ ਥੈਲੇਸੀਮੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਮਤਿਹਾਨੀ ਫੀਸ, ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਫੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਸ਼ੀ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।
- 4.3 ਜੇਕਰ ਸਸ਼ਤਰ ਬਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ ਸੇਵਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ) 1962 ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਚੀਨ ਝੜਪ, 1965 ਜਾਂ 1971 ਦੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ, ਜਾਂ

- 4.3 Children/dependents of the members of Armed Forces (including para-military personnel) who have either been killed or permanently disabled in the Indo-Pak Conflicts of 1965 and 1971; and Indo-Chinese conflict of 1962, and operations of Indian Peace Keeping Force (IPKF) in Sri Lanka, are entitled to total Tuition Fees exemption (if their monthly income is less than Rs. 1500/-).
- 4.4 Wife/children of the regular employees of Punjabi University, Patiala, will be granted concession provided that they themselves are not employed:
- 75 % Tuition Fee concession to those who are drawing salary upto Rs. 57700/- per month (Basic + Secretariat Pay wherever applicable)
  - 25% Tuition Fee concession to those drawing salary Rs. 57701/- to 66800/- (Basic + Secretariate Pay wherever applicable)
  - No Tuition Fee concession to those drawing salary from Rs. 66801/- and above per month (Basic + Secretariat Pay wherever applicable) (this concession shall be limited upto two children)
The candidate must pay full fee, deducting Tuition Fee according to the above concessions and postal charges Rs. 410/- (on request).
- 4.5 Regular employees of Punjabi University, Patiala are exempted from the payment of Tuition Fee, Library Security Rs. 735/-, Medical Fee Rs. 50/-, Library Membership Fee Rs. 40/- and Postal Charges Rs. 410/-. Permission from the Department/office where the employee is posted is compulsory to avail this concession.
- 4.6 Child of a person killed in 1984 riots or terrorist violence in Punjab State.
- 4.7 Child of a person killed as a result of action by security forces in the aid of civil war.
- 4.8 Child of a 100% physically disabled riot affected person.
- 4.9 Child of a sikh migrant.
- ਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਮਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬਲਾਂ (IPKF) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਜਾਂ ਸਦੀਵੀ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ 1500/- ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ/ਨਿਰਭਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਮਿਲੇਗੀ।
- 4.4 ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 57700/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ (ਮੁੱਢਲੀ ਤਨਖਾਹ + ਸਕੱਤਰਤਨ ਪੇ) ਤੱਕ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 75% ਛੋਟ ਮਿਲੇਗੀ।
  - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 57701/- ਤੋਂ 66800/- (ਮੁੱਢਲੀ ਤਨਖਾਹ + ਸਕੱਤਰਤਨ ਪੇ) ਤੱਕ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 25% ਛੋਟ ਮਿਲੇਗੀ।
  - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 66801/- (ਮੁੱਢਲੀ ਤਨਖਾਹ + ਸਕੱਤਰਤਨ ਪੇ) ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
(ਇਹ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਘਟਾ ਕੇ ਅਤੇ 410/- ਪੋਸਟਲ ਚਾਰਜ ਮਿਲਾ ਕੇ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 4.5 ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 735/-, ਮੈਡੀਕਲ ਫੀਸ 50/-, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 40/- ਅਤੇ ਪੋਸਟਲ ਚਾਰਜ 410/- ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਛੋਟ ਲਈ ਉਸ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।
- 4.6 ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਛੋਟ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- 4.7 ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਛੋਟ ਮਿਲੇਗੀ।
- 4.8 ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ 100% ਅਪਾਹਜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।
- 4.9 ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਛੋਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
- 4.10 ਜੇਕਰ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਫੌਜੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ ਜਾਂ 100% ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ (4.6 ਤੋਂ 4.10) ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਰਫ ਇਮਤਿਹਾਨੀ ਫੀਸ, ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਫੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰਕਮ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ।
- 4.11 ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 40% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਮਤਿਹਾਨੀ ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਹੋਰ ਫੀਸਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।

4.10 Child of an army personnel killed/relieved from duty due to 100% physical disability.

For Sr. No. 4.6-4.10, candidate will deposit only Examination Fee + Practical fee and Library Security.

4.11 Physically Handicapped (40% and above) are exempted from only Examination Fee.

5. POST MATRIC SCHOLARSHIP SCHEME*

SC/ST Category : This scheme is applicable in the case of those candidates, annual income of whose parents is not more than Rs. 2.5 lakh. For Post Matric Scholarship, SC/ST candidates, taking admission after filling online form, will deposit Rs. 1235/- in first year of the course. For the second and third year (without gap), the candidates taking admission online will deposit Rs. 500/- including Late Fee at the time of admission. **Any late fee will also have to be paid by the student at the time of admission.** To avail the concession under "AASHIRWAD SCHEME", the candidate has to be registered for "AASHIRWAD SCHEME" and has to apply with allotted ID under Punjab Government Instructions.

Candidates will be required to submit the following documents in the Centre after applying online under the Punjab Govt's "AASHIRWAD SCHEME" :

- 5.1. Copy of the application form (Dr. Ambedkar Scholarship Portal) filled online with passport size photo
- 5.2. Undertaking (original) uploaded online by the student (with passport size photo)

5. ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ*

ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨ-ਜਾਤੀ: ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੇਵਲ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਮਦਨ ਤੱਕ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਗੇ ਉਹ 1235/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ (ਬਿਨਾਂ ਗੈਪ) ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਸਮੇਂ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 500/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। 'ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ' ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 'ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਡੀ. ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 'ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ' ਤਹਿਤ ਆਨਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਨਿਮਨ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ:

- 5.1. ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਫਾਰਮ (ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਪੋਰਟਲ) ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ
- 5.2. ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ (ਅਸਲ) ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਾਸ ਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ)
- 5.3. ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਹਾਜ਼ਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
- 5.4. ਫਰੀ ਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਰੀਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।
- 5.5. ਪਿਤਾ/ਪਤੀ/ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਿਹੜਾ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। (ਕੇਵਲ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ/ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ) ਅਸਲ। (ਰੀਨੀਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਰੀਸ਼ਿਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ

- 5.3. Copy of Attendance Register or Certificate of the student, verified by the Head
- 5.4. Copy of Freeship Card (Only for SC category students).
For students applying for renewal, copy of Freeship Card, submitted at the time of admission in 1st year of the course, is acceptable.
- 5.5. Income Certificate of Father/Husband/Guardian issued after 1st April, 2024 (issued by Tehsildar/Naib Tehsildar) - Original.
- 5.6. Copy of Caste Certificate
- 5.7. Copy of Aadhar Seeded Bank Account of the student.
- 5.8. Copy of 'Aadhar Seed Status : Success' print out on web portal from student's Id.
- 5.9. Copy of Matriculation Certificate.
- 5.10. Copy of Last Result; Session 2024-25, on the basis of which admission in the current course has been taken.
- 5.11. If there is Gap in study, Self-Declaration about Gap year and that student has not taken benefit of scholarship of this level course.
- 5.12. Copy of Aadhar Card of the student
- 5.13. Copy of Identity Card of the student issued by the University
- 5.14. Copy of Residence Certificate (Residence Certificate should not be more than five year old at the time of apply)
- 5.15. Copy of student's Online Examination Application Form
- 5.16. Copy of previous year Online Application Form for scholarship (only for renewal students)
- 5.17. Undertaking about Creamy Layer (Only for OBC students)
- 5.18. Copy of information duly filled after scanning of QR Code from the Check List.

- ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ।
- 5.6. ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
  - 5.7. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸੀਡਡ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
  - 5.8. UIDAI ਵੈਬ ਪੋਰਟਲ ਉੱਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ (Bank Seeding Status) ਦੀ ਕਾਪੀ
  - 5.9. ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ
  - 5.10. ਆਖਰੀ ਨਤੀਜਾ (ਰਿਜਲਟ) ਸੈਸ਼ਨ 2024-25 ਜਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਲੰਤ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
  - 5.11. ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਗੈਪ ਹੈ ਤਾਂ ਗੈਪ ਸਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਸਬੰਧੀ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ
  - 5.12. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ।
  - 5.13. ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਆਈ.ਡੀ. ਕਾਰਡ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ।
  - 5.14. ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ)
  - 5.15. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ (ਕੇਵਲ ਰੀਨਿਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)
  - 5.16. ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਕੇਵਲ ਰੀਨਿਊਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ)
  - 5.17. ਕਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਬਾਰੇ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ
  - 5.18. ਚੈਕ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚੋਂ QR ਕੋਡ ਸਕੈਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਭਰੀ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ।

ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ 2 ਕਾਪੀਆਂ (ਇਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਇਕ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 2 ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋਆਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਨੋਟ :

1. ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਯੋਗ ਉਦੀਮਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਫਾਰਮ ਦੀਆਂ ਦੋ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀਆਂ ਤੁਰੰਤ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਹਨ।

It is compulsory for the candidate to deposit two duly signed copies of all of the above documents (one original and one photo copy) alongwith two passport size photographs.

NOTE :

- (1) **No intimation in this regard will be sent by the Centre separately.**
  - (2) **The eligible candidates are required to submit two hard copies of Post Matric Scholarship form in the Centre immediately.**
  - (3) **The candidates, who have not applied for Post Matric Scholarship on the above said Portal by due date or whose cases are rejected by Punjab Govt., will have to pay full fee before the issuance of Examination Roll Number/DMC/ Degree.**
  - (4) **Before applying online, the candidates must read the instructions on website of the Centre carefully .**
3. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਬਣਦੀ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰੋਲ ਨੰਬਰ/ਅੰਕ ਬਿਓਰਾ ਕਾਰਡ/ਡਿਗਰੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ।

**DETAILED INFORMATION ABOUT
THE COURSES**
(For Nomenclature of Papers, see the
relevant pages of the Prospectus)

**MASTER OF ARTS (M.A.)
(SEMESTERS I & II)
(ENGLISH, JOURNALISM AND MASS
COMMUNICATION)**

1. Eligibility : Admission to M.A. Part-I is open to any candidate who has passed Bachelor's Degree in any stream (irrespective of his/her score in the examination) from Punjabi University or any other statutory/recognised University in India or abroad. Any other university from which the candidate has passed his/her Bachelor's must be recognised by the Academic Council of the Punjabi University Patiala as equivalent thereto. The candidate should not have already passed M.A. examination in the same subject from Punjabi University Patiala or any other statutory university.

OR

A candidate who has passed three years course of Modern Office Practice, passed Punjabi as a compulsory subject in B.A. Part-I, II and III can get admission in M.A. Part-I, provided that he/she has not already passed M.A. examination in the same subject from Punjabi University Patiala or any other statutory university.

2. Personal Contact Programme (PCP)- Personal Contact programme will be held per semester. It will be compulsory to attend the PCPs as 75% attendance is mandatory.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks, i.e. 100. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. **(Link provided on Centre website).**

4. Medium: Medium of Examination in M.A. JMC will be English only.

**ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਕੋਰਸਾਂ ਬਾਰੇ
ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ
(ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ
ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ)**

**ਐਮ.ਏ. (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)
(ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)**

(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਚ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵੱਲੋਂ 10+2 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਮਾਡਰਨ ਆਫਿਸ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਐਮ.ਏ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

4. ਮਾਧਿਅਮ: ਐਮ.ਏ. (ਜੇ.ਐਮ.ਸੀ.) ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਕੇਵਲ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

**M.A. PART-II
(SEMESTERS III & IV)
(ENGLISH, JOURNALISM AND MASS
COMMUNICATION)**

1. Eligibility : To qualify for admission to second year of a course, a candidate must have passed 50% of total papers of the two semesters of the first year. In case, the result of the second semester has not been declared at the time of admission to the third semester, the candidate may be admitted provisionally. He/She will be allowed to take examination of third semester only if he/she has passed 50% of the total papers of first year (i.e. first and second semester).

Note: A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two years/two chances to pass the paper.

2. Personal Contact Programme (PCP)- Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

Note:

1. A candidate must pass the M.A. course within a period of four years.
2. A candidate who has passed M.A. Part-I through regular mode, but due to any reason, he/she is not able to continue his/her studies regularly is allowed to seek admission in M.A. Part-II in the Centre for Distance and Online Education.
3. A candidate who seeks admission in M.A. Part-I in Centre for Distance and Online Education and wants to pursue the second year privately but does not fulfil the eligibility conditions to appear as a private candidate in Part-II, will have to continue their M.A. Part-II studies

ਐਮ.ਏ. (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

(ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

(ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਮਾਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ)

1. ਪਾਤਰਤਾ :

ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਦੋ ਮੌਕੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ।

2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਨੋਟ : 1. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਐਮ.ਏ. ਕੋਰਸ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

2. ਜਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਰੈਗੂਲਰ ਮੈਂਡ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰੈਗੂਲਰ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3. ਜਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ।

- through Distance Education in this Centre only.
4. **Medium of instruction and examination for M.A. in Journalism and Mass Communication will be English only.**
  5. **The minimum marks required to pass a course shall be 40% (for the students of M.A.-I and M.A-II). If a student fails to secure the required marks, he/she shall be placed under reappear in that paper. Such a candidate would carry the internal assessment marks secured by him/ he for reappear examination.**
  6. **There will be no extra chance for internal examination.**

M.A. EDUCATION

TOTAL SEATS : 200

FOR PART-I (SEMESTERS I & II)

1. **Eligibility :** Graduation in any stream/B.Ed or equivalent with at least 45% marks (40% marks in case of SC/ST candidates).
2. **Personal Contact Programme (PCP)-** Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.
3. **Internal Assessment:** Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).
4. **Medium of Instruction, Study**

Material : English & Punjabi

5. **Medium of Examination :** Punjabi, English & Hindi

FOR PART-II (SEMESTERS III & IV)

1. **Eligibility :** To qualify for admission in second year of the course, the candidate must have passed 50% of total papers of two semesters of the first year. In case, the result of the second semester has not been declared at the time of admission to the third semester,

4. ਐਮ.ਏ. ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਮਾਸ ਕਾਮਨੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਐਮ.ਏ. (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ) ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਕ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੇਪਰ/ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੀਅਪੀਅਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅੰਕ ਪਹਿਲੇ ਵਾਲੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ।
6. ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਮ.ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ : 200

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ/ਬੀ.ਐਡ. ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 45% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ (ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ 40%)।
2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ-** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੱਗੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।
4. **ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ:-** ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ
5. **ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ :** ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।
- ਨੋਟ * ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਦੋ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।**
- ** ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ**

the student may be admitted provisionally. However he/she will be allowed to take examination of the third semester only if he/she has passed 50% of the total papers of the first year (i.e. first and second semester).

Note: * A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two years/two chances to pass the paper.

** In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria (Check annexure for the undertaking in this regard).

2. Personal Contact Programme (PCP)-

Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

4. Medium of Instruction, Study

Material : English & Punjabi

5. Medium of Examination : Punjabi, English & Hindi

Note: Centre for Examination for M.A. Education is only Patiala.

MASTER OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE (M.Lib.I.Sc.)

(SEMESTER SYSTEM - ONE YEAR)

(Total Seats: 173)

1. **Eligibility :** A candidate who has passed Bachelor of Library and Information Science examination with at least 50% marks from this university or from any other university (recognised as equivalent there to by this university) is

ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ **annexure** ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ- ਹਰੇਕ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਵਿਭਾਗੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।
4. ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ:- ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ
5. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

ਨੋਟ: ਐਮ.ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਹੈ।

ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਐਮ.ਲਿਬ.ਐਂਡ ਆਈ.ਸਾਇੰਸ) (ਸਮੇਸਟਰ ਸਿਸਟਮ) (ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ 173)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ਼ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ 50% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੰਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) : ਹਰੇਕ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।
4. ਪੜਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ
5. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ

ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ (ਬੀ.ਕਾਮ.)

1. ਪਾਤਰਤਾ: ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ(ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

eligible for admission to this course. In case there is increase in the marks when if the result is declared after re-evaluation, the case will not be considered in merit list.

2. Personal Contact Programme (PCP)- Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

4. Medium of Instruction : English/
Punjabi
Medium of Examination : English/
Punjabi/ Hindi

Bachelor of Commerce (B.Com.)

1. Eligibility:

PART-I (SEMESTERS I & II)

Admission to B.Com. Part-I course is open to any candidate who has passed 10+2 examination of Punjab School Education Board or any other examination recognised as equivalent thereto with atleast :

- (a) 40% marks in aggregate in the case of candidates who have passed 10+2 in Commerce Group.

OR

- (b) 45% marks in the aggregate in case of candidates who have passed 10+2 in Accounts, Humanities Group with atleast two papers out of Commerce/Mathematics/Economics/Management.

OR

- (c) 50% marks in the aggregate in case of candidates who have passed 10+2, but are not covered

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ :

- (1) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ :

- (ੳ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਾਮਰਸ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤੇ ਐਗਰੀਗੇਟ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ।

ਜਾਂ

- (ਅ) 10+2 ਅਕਾਊਂਟਸ, ਹਿਊਮੈਨਿਟੀਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਾਮਰਸ/ਮੈਥੈਮੈਟਿਕਸ/ਇਕਨਾਮਿਕਸ/ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ 45% ਅੰਕ ਐਗਰੀਗੇਟ ਵਿਚ ਲਏ ਹੋਣ।

ਜਾਂ

- (ੲ) ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਹੜੇ ਉਕਤ (ੳ) ਅਤੇ (ਅ) ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਐਗਰੀਗੇਟ ਵਿਚ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟ : ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ 10+2 ਵਿਚ ਇਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਡੈਫੀਜ਼ੈਂਟ

under (a) and (b) section mentioned above.

B.COM. PART-II (SEMESTERS III & IV)

To qualify for admission to B.Com. Part-II, a candidate must have passed 50% of total papers of the two semesters of the first year. In case, the result of second semester has not been declared at the time of admission to third semester, the student may be admitted provisionally. But he/she will be allowed to take examination of third semesters only if he/she has passed in 50% of the total papers of first year (i.e. first and second semesters) from this university.

A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two years/ chances to pass all subjects

A candidate who joins B.Com. Part-II course after having passed his/her B.Com. Part-I examination from other statutory university shall be required to qualify all the deficient papers as mentioned in the syllabus prescribed by this university for B.Com. Part-I along with B.Com. Part-II examination.

Note * In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria (Check annexure for an undertaking in this regard).

B.COM. PART-III (SEMESTERS V & VI)

To qualify for admission to B.Com. Part-III, the candidate must have passed 50% of total papers of the four semesters of the first and the second year. In case, the result of the fourth semester has not been declared at the time of admission to fifth semester, the student may be admitted provisionally. But he/she will be allowed to take examination

ਪੇਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਸ ਕਰਨਗੇ।

ਨੋਟ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ **annexure** ਵਿੱਚ ਹੈ।)

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ)

ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ/ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਡੈਫੀਸ਼ੈਂਟ ਪੇਪਰ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਸ ਕਰਨਗੇ।

ਨੋਟ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਆਰਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਵਾਪਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ **annexure** ਵਿੱਚ ਹੈ।)

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP)** : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ

of fifth semester if he/she has passed 50% of the total papers of second year (i.e. third and fourth semester) from this university.

A candidate placed under reappear in any paper, will be allowed two chances to clear the papers. A candidate who joins B.Com. Part-III course after having passed his/her B.Com. Part-II examination from other statutory university shall be required to qualify all the deficient papers as mentioned in the syllabus prescribed by this university for B.Com. Part-II along with Part-III examinations.

Note * In the case of provisional admission of a candidate, fees paid will not be refunded if the candidate does not fulfill the eligibility criteria (Check annexure for an undertaking in this regard).

2. Personal Contact Programme (PCP): PCPs will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be the minimum requirement.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

Note: The lessons of the following papers/ subjects in B.Com. will be provided in English medium only.

- i. English
- ii. Mathematics and Quantitative Techniques
- iii. Fundamentals of Insurance
- iv. Fundamentals of Entrepreneurship
- v. Accounts Related Subjects
- vi. Computer Related Subjects
- vii. Tax Law Related Subjects

Note :

(i) A candidate placed under re-appear in one or

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਨੋਟ : ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੀ.ਕਾਮ. ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਰਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- i. English
- ii. Mathematics and Quantitative Techniques
- iii. Fundamentals of Insurance
- iv. Fundamentals of Entrepreneurship
- v. Accounts Related Subjects
- vi. Computer Related Subjects
- vii. Tax Law Related Subjects

ਨੋਟ :

- (i) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਕਾਮ. ਦਾ ਕੋਰਸ, ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- (ii) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ, ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ।

ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਬੀ.ਲਿਬ.ਐਂਡ ਆਈ.ਸਾਇੰਸ)

ਸਮਾਂ : ਇਕ ਸਾਲ (ਸਮੈਸਟਰ ਸਿਸਟਮ)

ਨੋਟ : ਦਾਖਲਾ ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ-ਸਾਈਟ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਤਰਤਾ ਫਾਰਮ ਵੀ, ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਨਗੇ

ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ : 345 (ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ 35% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੰਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ)

more subjects in 10+2 examination of Punjab School Education Board or any other examinations recognised equivalent thereto shall not be eligible for admission to B.Com. Part-I.

- (ii) Students are required to pass B.Com. integrated course within a period of six years.
- (iii) A candidate seeking admission to B.Com. Part-III must submit self-attested copies of detailed marks certificates of B.Com. Part-I & II alongwith the hard copy of their admission form.

BACHELOR OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE (B.Lib.I.Sc.)

Note : Admission will only be given on the basis of merit. Students opting for this course must fill the eligibilty form available on the website of the centre.

No. of Seats : 345

Duration : 1 Year (Semester System)

- 1. Eligibility :** Passed Bachelors level Examination in any stream from any statutory university with atleast 35% marks. If the result of a candidate is declared after re-evaluation, he/she will not be considered in the merit list.
- 2. Personal Contact Programme (PCP):** PCPs will be held in each semester. It will be mandatory to attend PCPs and 75% attendance will be the minimum requirement.
- 3. Internal Assessment:** Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).
- 4. Medium of Instruction :** English/
Punjabi
- 5. Medium of Examination :** English/
Punjabi/ Hindi
- 6. Examination Centre:** Patiala

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

4. ਪੜਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ / ਪੰਜਾਬੀ
5. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ
6. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ: ਪਟਿਆਲਾ

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

(+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ)

(ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ)

1. ਪਾਤਰਤਾ : ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ :
(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 10+2 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ :
ਜਾਂ
(ਅ) ਪ੍ਰੀਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ/ਪ੍ਰੀਮੈਡੀਕਲ/ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ/ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ/ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਪੁਰਾਣੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ:
ਜਾਂ
(ੲ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ 10+2 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਰ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ/ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ/ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
2. ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) : ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

**B.A. PART-I (SEMESTERS I & II)
(Under the +3 New Scheme)**

1. Eligibility : Admission to B.A. Part-I course is open to any candidate who:
(i) has passed 10+2 examination of the Punjab School Education Board or any other Board Examination recognised as equivalent thereto.

OR

(ii) has passed Pre-Engineering/Pre-Medical/B.A. Part-I/B.Sc. Part-I/B.Com. Part-I (old scheme) examination from this university or any other examination recognised as equivalent thereto or Intermediate examination of Panjab University or any other statutory University, Board or Three Year Diploma in Engineering.

OR

(iii) has been declared to have 're-appear/compartments' in one subject in 10+2 examination of Punjab School Education Board or any examination recognised as equivalent thereto. But such a candidate shall have to clear re-appear/compartments subject in the supplementary examination of the same year, failing which his/her admission to B.A. Part-I shall automatically stand cancelled and the fees paid by the candidate shall not be refunded.

2. Personal Contact Programme (PCP)- Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be

3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

4. ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ: ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ) ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ :
ਇਕਨਾਮਿਕਸ, ਇਤਿਹਾਸ, ਮੈਥੋਮੈਟਿਕਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਡਿਫੈਂਸ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ।

ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ :

1. ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ
2. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼)
2. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ / ਮੁਢਲਾ ਗਿਆਨ
3. ਡਰੱਗ ਐਬਿਊਜ਼ ***: ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੇਨਸ਼ਨ

(ਕੁਆਲੀਫਾਈੰਗ ਪੇਪਰ ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ: ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

* ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਣਿਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10+2/ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

** ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

*** ਕੁਆਲੀਫਾਈੰਗ ਪੇਪਰ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ 100 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ 35% ਅੰਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਅੰਕ aggregate ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਡ (ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣਗੇ।

shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

4. Medium of Instruction : Punjabi (Gurmukhi Script) or English

A candidate who opts for English as medium of instruction, shall have to opt for elective subjects from amongst the following subjects only. The study material of only the following subjects will be provided in English :

Economics, History, Mathematics, Political Science, Public Administration, Defence and Strategic Studies, Sociology & Computer Application.

For B.A. students, the study material of following subjects will be available only in Punjabi medium. Hence, if a student opts for these subjects in English medium, he/she will have to prepare for the examination on his/her own.

- (1) Religion (2) Education

5. Nomenclatures of Papers : Each candidate shall be required to take up:

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

- ਗਰੁੱਪ-1 : ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਜਾਂ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਡਿਫੈਂਸ ਸਟੱਡੀਜ਼
ਗਰੁੱਪ-2 : ਹਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਗਣਿਤ*
ਗਰੁੱਪ-3 : ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ
ਗਰੁੱਪ-4 : ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ/ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ**/
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ
ਗਰੁੱਪ-5 : ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
ਗਰੁੱਪ-6 : ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
ਗਰੁੱਪ-7 : ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ
ਗਰੁੱਪ-8 : ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ : ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਅਨੁਸਾਰ।

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ

(+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ)

(ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ:
(ੳ) ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਜਾਂ

- (ਅ) ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

Important Points: B.A.-I

* In B.A. Part-I, only those candidates can take up Mathematics who have passed the Subject in 10+2/any three year diploma course.

** The students of Hindi Literature will only be offered option (i). in B.A. Part-I. Lessons of only this option will be provided.

*** The paper of Drug Abuse (Semester-II) is compulsory and is to be taken up by all the students in B.A.. However, marks scored in this paper will not be added to the aggregate; and will be shown separately in DMC.

- (A) English (Communication Skills)
- (B) Punjabi Compulsory/MudhlaGyan
- (C) Drug Abuse Problem, Management and Prevention *** **(qualifying paper in second semester)** and

any of the THREE Elective subjects, one each from the following groups :

- Group I Economics or Education or Defence Studies
- Group II History or Mathematics*
- Group III Political Science
- Group IV Punjabi Literature or Hindi Literature** or English Literature
- Group V Public Administration
- Group VI Computer Application
- Group VII Sociology
- Group VIII Religion

Centre of Examination: As for Admission form.

B.A. PART-II (SEMESTERS III & IV) (Under the +3 New Scheme)

1. **Eligibility** : Admission to B.A. Part-II is open to any candidate who has passed 50% of total papers of the two semesters of the first year. In case, the result of second semester has not been declared at the time of admission to third semester, the student may be admitted provisionally and will be allowed to take examination of third semester if he/she has passed in 50% of the total papers of first year (i.e. first and second semester).
2. **Personal Contact Programme (PCP)**- Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.
3. **Internal Assessment**: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria

3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ** : ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ: ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ

- * ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਫਾਈਲ ਵੀ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ।
- ** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- *** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਇਲੈਕਟਿਵ) ਪੇਪਰ 'ਬੀ' ਦੇ ਮਡਿਊਲ ਪਹਿਲਾ ਲਿਟਰੇਚਰੀ ਮਾਸਟਰ ਪੀਸਿਗ : ਸਟੱਡੀ ਆਫ ਕਲਾਸਿਕਸ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- **** ਵਾਤਰਵਰਣ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਪਰਚਾ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਤੀਜੇ ਸੈਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਚਾ 100 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ 35% ਅੰਕ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਅੰਕ aggregate ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਨਤੀਜਾ ਕਾਰਡ (ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ :

- (1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਕਾਲਜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਰਮੀ/ਪਿਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ/ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ, ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ, ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਡੈਫੀਸੈਂਟ ਪੇਪਰ ਵਜੋਂ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸੈਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ, ਵਿਭਾਗੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਦਾਖਲਾ ਫ਼ਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।
- (2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਦਾ ਕੌਰਸ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

4. Medium of Instruction : Punjabi (Gurmukhi Script) or English
Those who opt for English as the medium of instruction, shall have to opt for elective

Important Points: B.A.-II

- * It is compulsory to attend practical classes during Personal Contact Programmes for the subject of Psychology.
- ** The students of Hindi Literature will only be offered option (i). Lessons of only this option will be provided.
- *** The students of English (Elective), will only be served Module-I "Literary Masterpieces : Study of Classics". Lessons of only this option will be provided.
- **** The paper of Environment and Road Safety (Semester-III) is compulsory and is to be taken up by all the students in B.A.. However, marks scored in this paper will not be added to the aggregate; and will be shown separately in DMC.

NOTE

- (i) Students of B.A. Part II must opt for the same subjects which they had studied in B.A. Part-I. No change in the subjects will be allowed. Any student who has passed the examination of B. A. (Part-I) from any other statutory university and has been selected to serve in Indian Army/ Paramilitary Forces/Police or any other government department, can seek admission in B.A. (Part-II) in the Centre for Distance and Online Education. However, if such a student had studied any practical subject in B.A.-I which is not being offered by the Centre for Distance and online Education, he/she will have to take subject offered by the Centre in B.A. Part-II. However, it should not be a practical subject. Moreover, he/she will have to pass the deficient paper/s in the subject/s (which he/she opts in Part-II) for B.A. Part- I (Semesters I & II) also. Furthermore, it will also be mandatory for the candidate to submit self-attested copies of his/her appointment letter permission from the concerned and departmental Identity Card along with a hard copy of the admission form.
- (ii) Students will have to pass the course of B.A. within a period of six years from the date of admission in B.A. Part-I

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਕ ਸੈਂਟਰ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।

4. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ :** ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ) ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ :

ਇਕਨਾਮਿਕਸ, ਇਤਿਹਾਸ, ਮੈਥੋਡੈਟਿਕਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ।

ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ :

1. ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ
2. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ : ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :-

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼)
2. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ)
3. ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਗਰੂਕਤਾ****
(ਤੀਜਾ ਸਮੈਸਟਰ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

- ਗਰੁੱਪ-1 : ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
- ਗਰੁੱਪ-2 : ਹਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ*
- ਗਰੁੱਪ-3 : ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ
- ਗਰੁੱਪ-4 : ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ/ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ**/
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ***
- ਗਰੁੱਪ-5 : ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
- ਗਰੁੱਪ-6 : ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ
- ਗਰੁੱਪ-7 : ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ

subjects from amongst the following, since the study material of only these subjects will be provided in English: History, Political Science, Public Administration, Psychology and Sociology.

For students of B.A, the study material of the following subjects will be available only in Punjabi. Hence, if a student opts for these subjects in English medium, he/she will have to prepare for the examination on his/her own.

- (1) Religion (2) Education
- 5. Nomenclature of Papers :** Each candidate shall be required to take up:
- (A) English (Communication Skills)
 (B) Punjabi Compulsory or Punjabi Compulsory Mudhla Gyan (Only for those who have studied it in B.A. Part-I)
 (C) Environmental and Road Safety Awareness****(Qualifying paper in third semester)
- Any of the THREE Elective subjects, one each from the following groups :

- Group I Education
 Group II History or Psychology*
 Group III Political Science
 Group IV Punjabi Literature or Hindi Literature** or English Literature***
 Group V Public Administration
 Group VI Sociology
 Group VII Religion

**B.A. PART-III (SEMESTERS V & VI)
 (Under +3 New Scheme)**

1. **Eligibility :** Admission to B.A. Part-III, Semester V is open to any candidate who has passed 50% of total papers of the two semesters of the second year. In case, the result of fourth semester has not been declared at the time of admission to the fifth semester, the student may be admitted provisionally and will be allowed to appear in examination of fifth semester only if he/she has passed 50% of the total papers of second year (i.e. third and fourth

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ

(+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ)

(ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ)

1. **ਪਾਤਰਤਾ :** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ, ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ, ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ (+3 ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ;

ਜਾਂ

ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ-ਤੀਜਾ ਦੇ ਸਮੈਸਟਰ ਪੰਜਵਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੌਥੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।

2. **ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (PCP) :** ਹਰੇਕ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 75% ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
3. **ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ :** ਹਰ ਪੇਪਰ ਲਈ 30% ਇੰਟਰਨਲ (ਅੰਦਰੂਨੀ) ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ 70% ਐਕਸਟਰਨਲ (ਬਾਹਰੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਲਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)।
4. **ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ :** ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ) ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੱਖਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ :
- ਇਤਿਹਾਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ।

semester).

2. Personal Contact Programme (PCP)-

Personal Contact programme/s will be held during each semester. It will be compulsory to attend the PCPs; and 75% attendance is mandatory.

3. Internal Assessment: Internal Assessment will be 30% of the total marks. 70% of the score will be on the basis of external examination. Information regarding detailed criteria of marking Internal Assessment will be shared on the Dashboard of the students. (Link provided on Centre website).

4. Medium of Instruction : Punjabi (Gurmukhi Script) or English

Those who opt for English as the medium of instruction, shall have to opt for elective subjects from amongst the following subjects. Since the study material of only these subjects can be provided in English: History, Political Science, Public Administration, Psychology and Sociology.

For B.A. students, the study material of following subjects will be available only in Punjabi medium. Hence, if a student opts for these subjects in English medium, he/she will have to prepare for the examination on his/her own.

- (1) Religion (2) Education

5. Nomenclatures of Papers :

Each candidate shall be required to take up:

- (A) English (Communication Skills)
(B) Punjabi Compulsory or Punjabi Compulsory Mudhla Gyan

(Only for those who have studied it in B.A. Part -I & Part-II)

and

Any of the THREE Elective subjects, one each from the following groups :

Group I Education

ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ :

1. ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ 2. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ : ਪੰਜਾਬੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

5. ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ : ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਸਕਿੱਲਜ਼)
2. ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ)

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ :

ਗਰੁੱਪ-1 : ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਗਰੁੱਪ-2 : ਹਿਸਟਰੀ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ*

ਗਰੁੱਪ-3 : ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ

ਗਰੁੱਪ-4 : ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ/ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ**/
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ***

ਗਰੁੱਪ-5 : ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਗਰੁੱਪ-6 : ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨ

ਗਰੁੱਪ-7 : ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲਾਂ: ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ

* ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਫਾਈਲ ਵੀ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ।

** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪਹਿਲੀ ਆਪਸ਼ਨ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

*** ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ (ਇਲੈਕਟਿਵ) ਪੇਪਰ *ਬੀ* ਦੇ ਮਾਡਿਊਲ ਪਹਿਲਾਂ "ਲਿਟਰੇਰੀ ਮਾਸਟਰ ਪੀਸਿਡ : ਸਟੱਡੀ ਆਫ਼ ਕਲਾਸਿਕਸ" ਦੀ ਹੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

- Group II History or Psychology*
 Group III Political Science
 Group IV Punjabi Literature or
 Hindi Literature** or
 English Literature***
 Group V Public Administration
 Group VI Sociology
 Group VII Religion

NOTE :

- (i) **Candidates of B.A. Part-III must opt for the same subjects which they had studied in B.A. Part-I and Part-II. No change in subjects will be allowed.**

Any student who has passed the examinations of B.A. (Part-I & II) and has been selected to serve in Indian Army/Paramilitary Forces/Police or any other government department, can seek admission in B.A. (Part-III) in the Centre for Distance and Online Education. However, if such a student had studied any practical subject in B.A.-I and B.A. II which is not being offered by the Centre for Distance and Online Education, he/she will have to take subject offered by the Centre only in B.A. Part-III. However, it should not be a practical subject. Moreover, he/she will have to pass the deficient paper/s in the subject/s (which he/she opts in Part-III) for B.A. Part- I, II (Semesters I,II, III & IV) also. Furthermore, it will also be mandatory for the student to submit self-attested copies of his/her appointment letter permission from the concerned and departmental Identity Card along with a hard copy of the admission form.

- (ii) **Students will have to pass the course of B.A. within a period of six years from the date of admission in B.A. Part-I**

Important Points: B.A.-III

* It is compulsory to attend practical classes during Personal Contact Programmes for the subject of Psychology.

** The students of Hindi Literature will be offered option (i) in B.A. Part-III. Lessons of only this option will be provided.

*** The students of English Literature will only be offered Module-I "Literary Masterpieces: Study of Classics" in Semesters-V & VI. Lessons of only this module will be provided.

ਨੋਟ : (i) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਉਹੀ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣਨੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਕਾਲਜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਰਮੀ/ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ/ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ, ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ, ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਡੈਫੀਸੈਂਟ ਪੇਪਰ ਵਜੋਂ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ) ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ ਅਤੇ ਚੌਥਾ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ, ਵਿਭਾਗੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ।

- (ii) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਦਾ ਕੋਰਸ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

- (iii) ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ self-attested ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਨੱਥੀ ਕਰਨ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ :

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ "ਐਵਾਰਡ ਵਾਂਟਿੰਗ" ਹੋਵੇ ਪਰ ਬਾਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ, ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਏ. ਵਿਚ ਆਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਤੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਪਾਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ :
 (i) ਪੁਰਾਣੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ 10+1 ਸੀ (ਦਸੰਬਰ 1988)।

(iii) Candidates seeking admission to B.A. Part-III must submit attested/self-attested copies of detailed mark sheets of B.A. Part-I & Part-II.

IMPORTANT NOTE :

1. Any candidate whose result is withheld in one paper on account of "Award Wanting", but has cleared other papers can be admitted to B.A. on the basis of Provisional Result Card.

2. Any candidate who has passed N.D.A. is eligible for admission to B.A. Part-I, Part-II, and III under the following rules:

(I) Under the Old Scheme when eligibility for Admission to N.D.A. was 10+1 (December 1988).

(a) In this university, under 10+2+3 (New Scheme), B.A./B.Sc. examination of N.D.A. would be considered equivalent to B.A./B.Sc. Part-II examination of this University.

(b) B.A./B.Sc. Part-II of N.D.A. would be equivalent to B.A./B.Sc. Part-I of this University.

(c) B.A./B.Sc. Part-I of N.D.A. would be equivalent to 10+2 examination.

(II) Under the New Scheme when eligibility to N.D.A. course is 10+2 (From January 1989 onward).

(a) B.A./B.Sc. of N.D.A. examination would be considered equivalent to B.A./B.Sc. examination of this university.

(b) B.A./B.Sc. of N.D.A. Part-II would be equivalent to B.A./B.Sc. Part-II of this University.

(c) B.A./B.Sc. of N.D.A. Part-I would be equivalent to B.A./B.Sc. Part-I of this University.

ੳ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ 10+2+3 (ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ) ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਦੀ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ੲ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ 10+2 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(i) ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ 10+2 ਹੈ (ਜਨਵਰੀ 1989 ਤੋਂ ਅੱਗੇ)

ੳ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ੲ) ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ./ਬੀ.ਐਸ-ਸੀ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

POINTS TO REMEMBER

1. Students are advised to check the website of the Centre (www.cdoepunjabiversity.in) and Students' Dashboard from time to time in order to obtain the latest information regarding their course schedule, Personal Contact Programmes (PCPs), Syllabus, Instructions for Internal Assessment and other related issues.
2. It is compulsory for every student to prepare ABC ID. For information regarding this, visit Centre's website.
3. Candidates who want to take admission in semesters (III & V) of various courses while their result of the previous semester has not been declared, can only get provisional admission.
4. Any course, for which the number of applications received by the Centre is less than 10, will not be offered. In such a case, the fee received from the applicants will be fully refunded.
5. The rules mentioned in the prospectus are subject to the over-riding effect of the relevant Rules, Regulations, and Ordinances contained in the Punjabi University Calendar as also the resolutions adopted by the Academic Council/Syndicate. In case of any inconsistency between what is written in the prospectus and that in the Rules, Regulations, and Ordinances etc, the latter shall prevail.
6. In case of any ambiguity, the decision of the Vice-Chancellor shall prevail.
- 7.(i) UGC Distance Education Bureau letter F.No. 1-9/2018 (DEB-I) dated 23rd February, 2018 : the Degrees/Diplomas/Certificates awarded for programmes conducted by the ODL institutions, recognized by the erstwhile DEC/UGC, in conformity with UGC Notification on Specification of Degrees should be treated as equivalent to the corresponding awards of the Degree/Diploma/

ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਪੱਖ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ., ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ (www.cdoepunjabiversity.in) ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।
2. ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ABC ID ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਚੈਕ ਕਰੋ।
3. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।
4. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ 10 ਤੋਂ ਘੱਟ ਫਾਰਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
5. ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜੋ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ/ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।
- 7.(i) ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿਓਰੋ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ F.No. 1-9/2018 (DEB-I) ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 2018 ਨੇ ਕਿ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ: ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ/ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜੋ ਓ.ਡੀ.ਐਲ. ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡੈਬ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀਆਂ ਪ੍ਰੋਪਰਾਗੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (ii) ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ (HEI) ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। Clause 7(i) to (v) of section 13 in Part-IV. (UGC guidelines 2017 ਤਹਿਤ)
8. ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ, ਪਟਿਆਲਾ ਹੱਦਬੰਧੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ

Certificate of the traditional Universities/Institutions in the country.

- (ii) The Higher Educational Institution (HEI) shall establish examination centres within the territorial jurisdiction of the HEI as per the condition laid down in the clause 7(i) to (v) of section 13 in Part-IV. (UGC guidelines 2017)
8. Any dispute arising from this document or connected therewith is subject to the territorial jurisdiction of courts situated at Patiala only, to the exclusion of all other courts.
9. Any private body/institution which poses itself as an agent of the university and collects application forms or personal documents from the candidates or promises them admission to the Centre, must be considered fake. Punjabi University, Patiala has no such agents. Any candidate who is willing to join any course offered by the Centre is advised to correspond, remit the fees and send application forms etc. directly to the Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala.
10. A candidate is required to apply for admission in online mode. However, he/she will be required to send the hard copy of the admission form along with self attested photocopies of certificates required for establishing the eligibility, and a copy of the fee receipts to the Centre (see below). A candidate seeking admission at the entry level of various courses also needs to submit the original Migration Certificate with in 15 days of the submission of admission form through online/offline mode. After that Rs. 1000/- will be charged as late fee.

**The documents must be sent (within 15 days of applying online) at the following address:
Assistant Registrar, Centre for Distance and Online Education,
Punjabi University, Patiala.**

ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਾਹਰਲੇ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

9. ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਗਠਨ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਫੀਸ, ਨਿੱਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਵਸੂਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫੀਸ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰੇ।
10. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ) ਅਤੇ ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ (ਆਨ-ਲਾਈਨ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਕੰਮਕਾਜ ਵਾਲੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਭਾਵ ਸਾਲਾਨਾ/ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ) ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਅਸਲ ਮਾਈਗਰੇ ਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਲੇਟ ਫੀਸ 1000/- ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਆਨਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਉਪਰੰਤ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ:
ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।**
11. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ E-Banking/Core-Banking ਰਾਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਭੇ ਜਣੀ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

11. It will be mandatory for a candidate to attach the receipt of the admission fees deposited through E- Banking /Core-Banking along with the hard copy of the admission form.
  12. Those who are appearing for deficient paper(s) in any subject have to fill the Private Examination Form(along with fee) available on the Punjabi University website i.e. **punjabiuniversity.ac.in.**, Before filling the form, please read all the instructions and check the relevant fee and date on the form.
12. ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡੈਫੀਸੈਂਟ ਪੇਪਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫਾਰਮ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਫੀਸ ਸਮੇਤ) ਇਹ ਫਾਰਮ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵੈਬ-ਸਾਈਟ **punjabiuniversity.ac.in.**, ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਾਰਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸ/ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਈਆਂ ਜਾਣ।

OTHER IMPORTANT INSTRUCTIONS

1. As per Punjab Government Notification No. 3/7/2010-training (3)/1007 Chandigarh dated 10-03-2010.
  - No candidate seeking admission to any course in Punjabi University, Patiala is required to submit any type of affidavit (unless it is legally required). Self declaration may be furnished.
  - The candidate must submit self attested copies of various documents along with the hard copy of the admission form.
2. For reserved seats, only ONE category must be mentioned, otherwise, the application will not be considered at all.
3. In case of any change in the mobile number/address, the student must immediately inform the Centre about it. Otherwise, the Centre will not be responsible for non-receipt of information to the student.
4. Lessons will be made available to the students. Internal Assessment will be marked as per the instructions given by the Centre.

ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3/7/2010-ਟਰੇਨਿੰਗ (3)/1007 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮਿਤੀ 10-03-2010 ਅਨੁਸਾਰ :
  - ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਾ (affidavit) ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ)। ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
  - ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।
2. ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ (one) ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੀ ਹੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
3. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਪਤੇ (address) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ/ਡਾਕ ਨਾ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
4. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

**Information regarding Post
Matric Scholarship Scheme**

Documents regarding Post Matric Scholarship were hitherto submitted after applying on the online portal. From this year, the procedure for applying will be as per new guidelines issued by the government. New instructions will be uploaded on website of the Centre as and when received from the government.

**ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਨਾਲ
ਸਬੰਧਤ ਸੂਚਨਾ**

ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸੰਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਇਸ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Information regarding Personal Contact

Programmes (PCPs) and Internal Assessment

ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ.) ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

1. Personal Contact Programme (PCP) is a very important aspect of education through distance and online mode. Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala organizes PCPs for all the courses that it offers in accordance to the respective ordinances and rules/regulations of Punjabi University/ UGC (DEB). Detailed information regarding PCPs of individual subjects will be uploaded on the Website of the Centre www.cdoepunjabiuniversity.in. Attending atleast 75% lectures in the PCPs is mandatory for all the students of all Courses offered by the centre.

ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ.) ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੱਬਾ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਰੇਕ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪੀ.ਸੀ.ਪੀ., ਕੋਰਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. (ਡੈਬ) ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ [website www.cdoepunjabiuniversity.in](http://www.cdoepunjabiuniversity.in) ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

2. Attending the PCP is mandatory in professional courses. If a candidates is not able to attend the same, he/she will have to pay 2500/- in order to get the special PCP organized.

ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 2500/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3. Internal Assessment is an essential component of all the papers of all Postgraduate and Undergraduate Courses. The ratio of Internal and External Assessment will be 30:70. (Internal assessment will be 30% and External assessment will be 70%). Internal Assessment will be based on Test/Response Sheets/Assignment/Viva-Voce/Class attendance during PCPs. Detailed information regarding Internal Assessment of individual courses will be provided by the concerned subject incharges.

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਰੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ 30:70 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਟੈਸਟ/ਰਿਸਪਾਂਸ ਸ਼ੀਟ/ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ/ਵਾਈਵਾ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Important Guidelines

SECTION - I

ਸੈਕਸ਼ਨ- I

1. GUIDELINES FOR COMPLETING THE ADMISSION FORM

1.1 The candidate must read the important information/instructions given on the front page of the prospectus carefully before filling the form.

1.2 The schedule of admission (with / without online late fees) has been given in the prospectus. Any form that is incomplete or is sent without fees will not be accepted.

1.3 Details of the examination on the basis of which a candidate is seeking admission to a specific course must be clearly filled in the relevant column.

1.4 The spellings of the name of the candidate and spellings written in the Admission Form should correspond with those written in his/her Matriculation/Senior Secondary certificate or with that of the last examination passed or any examination equivalent thereto. If any discrepancy is found in the admission form, Rs. 295/- will be charged from the candidate.

1.5 Subjects offered for the course should be appropriately filled in the proper column.

Note : *A candidate who is already registered with Punjabi University, Patiala, must fill up his/her registration number in the Admission Form. If he/she does not do so and is assigned another registration number, the new registration number will be cancelled when the discrepancy is noticed. The previously allotted number will prevail. The candidate will be charged Rs. 5000/- for the same.*

2. PROVISIONAL ADMISSION - (FOR UNFAIR MEANS CASES)

A candidate involved in an Unfair Means Case (UMC) can seek provisional admission in the next class at his/her own risk and responsibility (pending decision in his/her case). His/Her provisional admission will be cancelled and fees

1. ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1.1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ/ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹ ਲਵੇ।

1.2 ਆਨ-ਲਾਈਨ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਬਿਨਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ/ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਾਲ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ਡਿਊਲ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧੂਰਾ ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਫੀਸ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1.3 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਵੇ।

1.4 ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਸਵੀਂ/ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੋਣ ਤੇ 295/-ਰੁਪਏ ਤਰੁਟੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

1.5 ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਭਰੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਅਲਾਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਲਾਟ ਹੋਇਆ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 5000/-ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ।

2. ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ (ਅਯੋਗ ਢੰਗ ਵਰਤਣ, ਯੂ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ)

ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਮੇਂ ਅਯੋਗ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ

paid by the candidate will be refunded, if the Unfair Means Committee disqualifies him/her.

3. PROVISIONAL RESULT

No candidate will be admitted in any course on the basis of provisional result intimation-letters issued by the Controller of Examination of this university unless especially specified by the Controller of Examination.

4. RECOGNITION OF EXAMINATIONS OF OTHER UNIVERSITIES

The certificates/degrees issued by all statutory universities or institutions recognised by the Association of Indian Universities (Inter-University Board) are considered equivalent (unless specified otherwise) to the corresponding certificates/degrees of this university for the purpose of admission to various courses.

IMPORTANT NOTE

A candidate seeking admission to any integrated course must have passed the subject of Punjabi in Matriculation/Higher Secondary/+2 examination; otherwise, he/she will not be given admission. However, those seeking admission to the B.Com./B.A. Part-I/M.A. Part-I may pass Punjabi ('Matric level) or Punjabi Praveshika, during the course.

5. INFORMATION REGARDING MUDHLA GYAN

Mudhla Gyan in lieu of Punjabi Compulsory shall be allowed to the following categories of candidates :

- 5.1 Those who have passed their Matriculation examination from a school located outside the State of Punjab or an examination recognized as equivalent thereto.
- 5.2A candidate whose mother tongue is not Punjabi
- 5.3 A candidate who is residing in any state other than Punjab.

ਕੋਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਮੇਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3. ਆਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜਾ

ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ (ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਆਰਜ਼ੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਆਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ਾਖਾ ਵੱਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਏ।

4. ਦੂਜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ

ਦੂਜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ/ਡਿਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ (ਇੰਟਰ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬੋਰਡ) ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ (ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ) ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪੰਨੇ ਦੇਖੇ ਜਾਣ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਸਵੀਂ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ/+2 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੀ.ਕਾਮ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਏ. ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ ਕੋਰਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

5. ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮੁੱਢਲਾਂ ਗਿਆਨ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ :

- 5.1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ

5.4 Defence personnel/Para military personnel (serving or retired) will be allowed to opt for the subject of Mudhla Gyan, provided that father/mother/guardian (in case that his/her father is deceased) of the candidate provides an affidavit that the candidate has not studied Punjabi at the school level.

5.5 A candidate who has passed his/her Matriculation examination from a school in the State of Punjab is not allowed to take up the subject of Mudhla Gyan in lieu of Punjabi Compulsory at the under graduate level.

6. REQUIRED ORIGINAL CERTIFICATES AND MIGRATION CERTIFICATE

All original certificates must be submitted with a hard copy of the original form within 15 days of applying online. However, the migration certificate may be provided within one month of applying. After that, Rs. 1000/- will be charged as late fee (subject to permission of Director, Centre for the Distance and Online Education).

6.1 EXEMPTION FROM MIGRATION CERTIFICATE

The following categories of candidates are exempted from the production of Migration Certificate :

- 6.1.1 A candidate applying for admission after passing Matriculation/ Higher Secondary/10+2 from Boards of Punjab, Haryana or Himachal Pradesh.
- 6.1.2 A candidate seeking admission in Punjabi Praveshika (Preliminary Course in Punjabi) Diploma in Divinity. If a candidate has joined a higher course in any other university before shifting to the Centre. he/she must produce 'No Objection Certificate' from the other institution.

ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

5.2. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5.3. ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

5.4. ਡਿਫੈਂਸ ਪੈਰਾਮਿਲਟਰੀ ਸਰਵਿਸ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆ ਵਲੋਂ ਹਲਫੀਆਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀ।

5.5. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

6. ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਖਲੇਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ 15 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਭੇਜਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਗੇ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ 1 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1000/- ਰੁਪਏ ਲੇਟ ਫੀਸ (ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ) ਲੱਗੇਗੀ।

6.1 ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੈਟਾਗਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ :

- 6.1.1 ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ/ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ/10+2 (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਪੰਜਾਬ, ਹਿਮਾਚਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ) ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
- 6.1.2 ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਿਕਾ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਡਿਵਨਿਟੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਕਲਾਸ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ' ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

7. DOCUMENTS REQUIRED TO BE SUBMITTED WITH THE ADMISSION FORM

- 7.1 A candidate who applies for admission online must send the hard copy of the admission form, self-attested photo copies of certificates, migration certificate and fee receipt required for eligibility for the said course within one week from the date of submission of the online admission through courier/registered post to the **The Assistant/Deputy Registrar, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala**. The Name of the Candidate and Course should be clearly written on the envelope.
- 7.2 A candidate applying for admission at the entry level Semester-I of a course, must send hard copy of the admission form, photo copies of certificates, migration certificate alongwith fee receipt. They must also attach the original certificates, migration certificate required for eligibility for the course within one week from the date of submission of the online admission. The documents should be sent to the **Assistant/Deputy Registrar through courier/registered post to the Director, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala**.
- 7.3 The candidate must send the receipt of fees deposited through e-banking/core-banking alongwith the admission form.
- 7.4 A self-attested photo copy /original/provisional Certificate/Degree and the Detailed Marks Certificate on the basis of which admission is being sought must be sent.
- 7.5 Self-attested copy of the certificate of the date of birth in Christian era and copy of Matric Detailed Marks Card must be sent.
- 7.6 If applicable, Migration Certificate must be sent in original.

7. ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

- 7.1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀਆਂ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਅਤੇ ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਕੋਰੀਅਰ/ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਿਫਾਫੇ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।
- 7.2 ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਪੁਆਇੰਟ ਭਾਵ ਸਾਲਾਨਾ/ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ) ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਦੀ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ-ਕਾਪੀਆਂ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ) ਨਾਲ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ) ਵੀ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਿਪਟੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਕੋਰੀਅਰ/ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।
- 7.3 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਕੋਰਸ/ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ E-Banking/Core-Banking ਰਾਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਰਸੀਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਾਲ ਭੇਜਣੀ/ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 7.4 ਅਸਲ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ (ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ)/ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਅੰਕ ਬਿਓਰਾ ਕਾਰਡ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- 7.5 ਈਸਵੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਮ-ਮਿਤੀ ਦੀ ਸਵੈ-ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਅੰਕ ਬਿਓਰਾ ਕਾਰਡ ਦੀ ਕਾਪੀ।
- 7.6 ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਾਲ ਅਸਲ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।

- 7.7 A candidate who has applied under the Post Matric Scholarship Scheme (PMS) should follow the instructions for sending their documents on page 15-17 for both English and Punjabi.
- 7.8 The date on which a candidate applies for admission online and pays the fees, will be considered the date of admission.
- 7.9 A Candidate with gap year will have to attach the result of previous class/course.

8. REJECTION OF ADMISSION FORM

The Admission Form is liable to be rejected due to any of the following reasons:

- 8.1 If it is incomplete or the required original documents are not attached.
- 8.2 If the candidate does not fulfil the eligibility condition.
- 8.3 If the qualifying examination on the basis of which admission is sought, is not recognised by Punjabi University.
- 8.4 If fees and other charges are not paid in full.
- 8.5 If the particulars furnished in the Admission Form are found to be incorrect, incomplete or wrong.

Please note that the case of refund of Tuition Fee and Other Charges of such candidates shall be dealt with in accordance with the provisions mentioned in the Prospectus under the heading : Refund of Tuition Fee and Other Charges.

9. VERIFICATION OF ORIGINAL CERTIFICATES

A candidate who has passed the qualifying examination on the basis of which they are seeking admission to a Course from any Board/University (other than Punjabi University) is required to submit the original degrees/certificates for verification. **The Centre reserves the right to cancel the provisional admission and/or the result of any part of the**

- 7.7 ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੋਸਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੇਜਣ ਸਬੰਧੀ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 15 ਦੇਖ ਲੈਣ।
- 7.8 ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਆਨ-ਲਾਈਨ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- 7.9 ਗੈਪ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਕਲਾਸ/ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨੱਥੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਉਣਤਾਈ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :

- 8.1 ਜੇਕਰ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਅਧੂਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਏ ਗਏ।
- 8.2 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਬੰਧਤ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ/ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
- 8.3 ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- 8.4 ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੰਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਭਰੇ।
- 8.5 ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿਚ ਭਰੇ ਗਏ ਵੇਰਵੇ ਝੂਠੇ, ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਧੂਰੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ "ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ" ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਦੱਸੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

9. ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਡਿਗਰੀ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਭੇਜਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਉਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕੋਰਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪਾਤਰਤਾ ਆਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ

examination of the concerned course of a candidate whose degree/documents are found to be bogus, forged or tampered with. It shall be the responsibility of the candidate to submit the required certificates and documents within the stipulated period as and when demanded, failing which his/her admission shall stand cancelled without any notice.

The original certificates/documents will be returned to the candidate after verification.

10. ELIGIBILITY CONDITIONS FOR EXAMINATION AND CONTINUATION FEE

A candidate, enrolled for any course being run by the Centre, is required to fulfil the conditions to become eligible to take the examination (as laid down for each course in the Prospectus). These conditions, inter-alia, include attending the Personal Contact Programme(s) with a minimum percentage of attendance which is mandatory and submission of Response-Sheets etc. If a candidate fails to fulfil all/any of these condition and is not permitted to take the examination, can revive his/her eligibility during the next academic session by making up the deficiency by attending the Personal Contact Programme(s) with the requisite number of lectures and/or by submitting the requisite number of Response-Sheets/ Term Papers as the case may be. The candidate will have to submit an application in this regard and deposit continuation fee of Rs. 500/- through SBI collect/MOPS (online). For fee related details, see pages 10 and 11. In case of semester examination, the application should reach the Centre alongwith the related admission-cum- examination form by 30th March.

A candidate who has obtained migration certificate from this university

ਡਿਗਰੀ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਅਲੀ/ ਨਕਲੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਹੋਵੇ ਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਦਾਖ਼ਲਾ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਦਾ ਰਿਜ਼ਲਟ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਰੱਦ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

10. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪਾਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੰਟੀਨਿਊਏਸ਼ਨ ਫੀਸ

ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਖਾਤਰ ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਹਰ ਕੋਰਸ ਲਈ ਵੱਖਰਾ-ਵੱਖਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ, ਹੋਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਰਿਜ਼ਪਾਸ ਸੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਪਾਤਰਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘਾਟ ਅਰਥਾਤ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ 500/-ਰੁਪਏ ਕੰਟੀਨਿਊਏਸ਼ਨ ਫੀਸ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਿਨੈ ਪੱਤਰ ਸਮੇਤ ਦਾਖ਼ਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫਾਰਮ ਮਿਤੀ 30 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪੁਜਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਾਈਗ੍ਰੇਟ ਹੋ ਕੇ ਦੂਜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ,

can not be considered for continuation.

A candidate who does not fulfill the conditions regarding Response Sheets, attendance in Personal Contact Programmes, Practical/Seminar/Viva Voce etc. (given in detail with respective courses) will be considered ineligible for appearing in the annual examination.

11. CHANGE OF SUBJECT/OPTION/ MEDIUM

11.1 Students are not allowed to change the Option/Subject or medium (in which they want to study/take exam filled in by them in their Admission Forms. They are, therefore, required to be very careful while filling in their Admission Forms.

11.2 Students of M.A. who have submitted their Admission Forms before the due date or without late fee and want to change the option, will be allowed to do so by paying a fee of Rs. 600/- (latest within one month of admission).

12. RESERVATION POLICY

Admission to the reserved seats will be as per Punjabi University/Govt. of Punjab norms regarding reservation.

12.1 WARDS OF KASHMIRI MIGRANTS

As per letter No. 3-1/2012-NER, dated 12.03.2015 from the Ministry of Human Resource and Development, Department of Higher Education, Government of India regarding the following concessions to the Kashmiri Migrants for admission to the educational institutions during the semesters beginning from February 2026:

12.1.1 Relaxation of cut off percentage upto 10% subject to minimum eligibility requirement.

12.1.2 Increase in intake capacity upto 5% course wise.

12.1.3 Reservation of at least one seat in merit quota in technical/professional institutions.

ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ, ਸੈਮੀਨਾਰ, ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

11. ਵਿਸ਼ਾ/ਆਪਸ਼ਨ/ਮਾਧਿਅਮ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ

11.1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਮਾਧਿਅਮ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਭਰ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰੋ।

11.2 ਐਮ.ਏ. ਦਾ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਜਿਸਨੇ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ (ਬਿਨਾਂ ਲੇਟ ਫੀਸ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਸ਼ਨ ਬਦਲਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, 600/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਭਰਕੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਆਪਸ਼ਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

12. ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਿਤੀ

ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

12.1 ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਤਾਰੀਖ 12/03/2015 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਨੰ: 3-1/2012-NER ਅਨੁਸਾਰ, ਫਰਵਰੀ 2026 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ:

12.1.1 ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੱਟ ਆਫ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ 10% ਤੱਕ ਛੋਟ।

12.1.2 ਕੋਰਸ ਵਾਈਜ਼ ਭਰਤੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ 5% ਤੱਕ ਵਾਧਾ।

12.1.3 ਤਕਨੀਕੀ/ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਸੀਟ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ।

12.1.4 ਡੋਮੀਸਾਈਲ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

12.2 ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਨਿਊਮਰੇਰੀ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12.1.4 Waiving off domicile requirement.

12.2 Under special scholarship scheme for Jammu & Kashmir it is decided to create two seats under supernumerary quota in all recognized higher education institutions for students from Jammu & Kashmir.

12.3 ORPHAN CATEGORY

ADMISSION GUIDELINES FOR ORPHAN CHILDREN SUPERNUMERARY ADDITIONAL SEATS(U.G.COURSES ONLY)

In accordance with the instructions by National Commission for Protection of Child Rights, Govt. of India vide Notification No:F.No. 26020/05/2023/NCPCR/JJ/DD12184 Dated 14.12.2023, w.e.f. session 2025-26. Two (02) Supernumerary seats (one male and one female) are created in each UG program that will be reserved for Punjab Domicile candidates only. Following modalities are approved by the Honorable Vice-Chancellor, Punjabi University, Patiala on 06.06.2025 on the recommendation of the approved committee:

12.3.1 Criteria for Selection of Candidates: -

Criteria-I: Income of the applicant (if self-employed) and /or guardian (Lower to be preferred).

Criteria-II: In case of tie between two or more applicants as per Criteria-I, then preference shall be given to 'percentage of marks in the eligibility qualification' of applicant (higher percentage marks will be preferred).

Criteria-III: In case there is further a tie between two or more applicants as per Criteria-I and Criteria-II, then 'Date of Birth' will be considered for breaking the tie. Applicant senior in age will be preferred.

12.3 ਅਨਾਥ ਵਰਗ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸੁਪਨਨਿਊਮਰੇਰੀ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ (ਕੇਵਲ ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ)

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੱਚਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ F.No. 26020/05/2023/NCPCR/JJ/DD12184 ਮਿਤੀ 14/12/2023 ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਸ਼ਨ 2025-26 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹਰ ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦੋ (02) ਸੁਪਨਨਿਊਮਰੇਰੀ ਸੀਟਾਂ (ਇਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਇਕ ਔਰਤ) ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੋ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਡੋਮੀਸਾਈਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮਾਣਯੋਗ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ 06/06/2025 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ:

12.3.1 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ:-

ਮਾਪਦੰਡ-1: ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ (ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਾਲਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਜਾਂ ਅਭਿਭਾਵਕ ਦੀ ਆਮਦਾਨੀ (ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਪਦੰਡ-2: ਜੇਕਰ ਮਾਪਦੰਡ-1 ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (ਵੱਧ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ) ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਪਦੰਡ-3: ਜੇਕਰ ਮਾਪਦੰਡ-1 ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ 2 ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਤੋੜਨ ਲਈ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

12.3.2 ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ (ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ) ਦੇ ਮੌਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਅਨਾਥ ਹੋਣ ਦਾ ਸਹੁੰ ਪੱਤਰ (ਜੇ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ।

12.3.2 Candidates will be required to present the required documents which include death certificate of parents(Father & Mother), affidavit of being an orphan, which must be attested by a Notary Public, during the counselling.

12.3.3 If the candidate has a legal guardian, an affidavit will be given by him/her stating that the candidate does not have parents and that he/she is taking care of them as a guardian.

12.3.4 In case the candidate is below 18 years of age, an affidavit will be given by his/her guardian.

12.3.5 The candidate will submit annual income certificate of its own (if self-earning) or its guardian's.

12.3.6 If the candidate is residing in an orphanage approved by the government, then the candidate will submit a letter of recommendation from that orphanage. If the candidate is not residing in an orphanage approved by the government, then that candidate will submit an affidavit issued by the Executive Magistrate.

Note: In case of missing parent (father or mother or both), a copy of police complaint for the same or relevant document is to be submitted. Where child is abandoned and/or death certificate(s) or parents are not available, the candidate needs to submit a letter of recommendation from government approved orphanage where he/she is currently living or an affidavit from executive magistrate as mentioned above.

12.3.7 The entire fee of the candidate will be waived off at the time of admission. If the candidate requires hostel facility of the candidate, then the accommodation fee will be waived off. The candidate will have to pay the hostel mess bill.

12.3.8 If any document provided by the

12.3.3 ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਭਾਵਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ/ਉਸਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਹੁੰ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੇ ਮਾਪੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ/ਉਹਨਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਅਭਿਭਾਵਕ ਵਜੋਂ ਦੇ ਖਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

12.3.4 ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅਭਿਭਾਵਕ ਵੱਲੋਂ ਸਹੁੰ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

12.3.5 ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਜੇਕਰ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਾਲਾ ਹੈ) ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਭਿਭਾਵਕ ਦੀ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਆਮਦਨੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ।

12.3.6 ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸੁਦਾ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਉਸ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਤੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਚਿੱਠੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸੁਦਾ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਸਹੁੰ ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਜੇਕਰ ਮਾਪੇ (ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇ) ਗੁੰਮ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਥੇ ਬੱਚਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆ ਦੇ ਮੌਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਨਾਥਲੇ ਤੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂ ਉਪਰ ਵਰਣਿਤ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਸਹੁੰ ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

12.3.7 ਦਾਖ਼ਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਫੀਸ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਸਹੂਲਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫੀਸ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਮੈਸ ਬਿੱਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

12.3.8 ਜੇਕਰ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਝੂਠਾ, ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਅਸਲੀ ਤੋਂ

candidate is found to be false, forged or different from the original at any time, the candidate's admission will be cancelled immediately without any prior notice.

13. EXAMINATION CENTRES

As per the guidelines of DEB (UGC) 2017, examination centres will be created at the district headquarter within the territorial jurisdiction of the University.

14. For Re-evaluation, fail/re-appear in exam, fees will be charged from the candidates as per the rules of Punjabi University, Patiala.

ਵੱਖਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

13. ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ

ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿਓਰੋ 2017 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

14. ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਫੇਲ੍ਹ/ ਰੀ-ਅਪੀਅਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਫੀਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

SECTION - II

1. GENERAL INFORMATION

- 1.1 The ordinances in force at the time a candidate joins a course shall hold good only for the examination held during or at the end of the academic year. Nothing contained in this prospectus shall be deemed to debar the University from amending the rules/regulations/ordinances. Any subsequently amendments, if any, shall apply to all students, whether old or new.
- 1.2 Notwithstanding the information contained in the prospectus, the Vice-Chancellor will have the right that he, in consultation with the Standing Committee of the Academic Council, can delete, change or make additions to any of the provisions contained therein.
If there is any ambiguity in the interpretation of rules given in this Prospectus, the decision of the Vice-Chancellor shall be final.
- 1.3 The Director, Centre for Distance and Online Education, reserves the right to deny admission to any candidate in any course without assigning any reason.
- 1.4 All related disputes will be settled within courts of Patiala jurisdiction only.
- 1.5 A candidate can undertake two major courses in the same academic year from Centre for Distance and Online Education. Furthermore, a candidate pursuing a major course from CDOE can also pursue another major course through regular mode (From Punjabi University Patiala only).

2. HOSTEL FACILITIES

Outstation students may be given accommodation in the Punjabi University

ਸੈਕਸ਼ਨ-II

1. ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ

- 1.1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਜੋ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਪਰੀਖਿਆ ਤੱਕ ਜਾਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।
- 1.2 ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਨਿਯਮ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ/ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ (ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ) ਹੋਵੇਗਾ।
ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- 1.3 ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- 1.4 ਸਾਰੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।
- 1.5 ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਮੇਜਰ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਕ ਮੇਜਰ ਕੋਰਸ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਰੈਗੂਲਰ ਮੋਡ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ)।

2. ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾ

ਹੋਸਟਲਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ :

- 2.1 ਸੰਬੰਧਤ ਕਲਾਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ।
- 2.2 ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ।

ਇਹ ਸੁਵਿਧਾ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰੰਤੂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡਿਓਂ ਆਏ

hostels if they come to Patiala for the following purposes, (subject to availability of seats, on 'first-come-first-served' basis):

2.1 for attending Personal Contact Programmes.

2.2 for appearing in University Examination at Patiala centre.

This facility is available only for the actual dates of Personal Contact Programmes and for the duration of the examination. The students hailing from far-off places will be allowed to stay upto two days before the commencement and two days after the end of the University Examination.

2.3 Rs. 40/- per day subject to minimum charges of Rs. 100/-.

2.4 In addition to the above, a student has to pay Development Fund and Hostel Welfare Fund of Rs. 25/- and Rs. 75/- respectively.

2.5 If any change is made to this fee by the university, the student will have to comply

3. MAGAZINE OF THE CENTRE

Our online magazine entitled, GYAN DOOT, provides the students with an opportunity to express themselves and give their views on the subjects of general interest and current topics. It also helps to motivate them to engage in creative writing. The magazine contains four sections, out of which three certain to languages : English, Hindi and Punjabi. The fourth section pertains to Social Sciences. The students may send their original compositions/articles in any of the three languages to the Chief Editor, GYAN DOOT, Centre for Distance and Online Education, Punjabi University, Patiala-147002, by December 31, 2026 at the latest. The students can also send their entries by e-mail at ce_cdoe@gmail.com

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ/ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਦਿਨ ਤੱਕ ਹੋਸਟਲ ਸੁਵਿਧਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2.3 40/- ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 100/- ਰੁਪਏ।

2.4 ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ 25/- ਰੁਪਏ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ 75/- ਹੋਸਟਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2.5 ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

3. ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ

ਸੈਂਟਰ 'ਗਿਆਨ ਦੂਤ' ਨਾਂ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਕਿਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ, ਗਿਆਨ ਦੂਤ, ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਂਡ ਆਨਲਾਈਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ-147002 ਨੂੰ ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 2026 ਤੱਕ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗਿਆਨ ਦੂਤ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਨਾਮ, ਰੋਲ ਨੰਬਰ, ਕਲਾਸ, ਸੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ/ਲੇਖ/ਚਿੱਤਰ ਆਦਿ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਈ-ਮੇਲ ਪਤਾ ce_cdoe@gmail.com ਹੈ।

4. ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਲਰਨਰ ਸਪੋਰਟ ਸੈਂਟਰ

ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਜਰਨਲ, ਰੈਫਰੈਂਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹਨ। ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੇਵਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਰਵਿਸ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ

4. LIBRARY OF THE CENTRE AND LEARNER SUPPORT CENTRES

The Centre is maintaining its own library. Its rich collection of books, a wide range of journals, reference section, skilled help from Library staff in use of material, provision of postal service and efficient lending facilities, contribute significantly in rendering assistance to the students. Under the postal service scheme, the students can borrow books through post by making a written request to the Library Incharge . For this purpose, he/she has to send his/her Identity Card and also indicate the name(s) of the book(s) required. The books are issued for one month. These can be re-issued if not required by other students. A student who does not return the books in time will be charged Re. 2/- per day per book.

The Centre has also established Learners Support Centres at the following places where students can consult books:

1. Guru Kashi Campus of the university in Talwandi Sabo
2. University Constituent College, Barnala
3. Punjabi University Akali Phoola Singh Neighbourhood Campus, Dehla Seehan, Sangrur.
4. Regional Centre, Bathinda
5. Desh Bhagat College Bardwal, Dhuri.
6. S.D. College, Barnala

Any student can sit, read or borrow books from these centres. He/she can have membership either at Patiala or at any one of the above centres. Double membership is not allowed. The students can consult the concerned library incharge in case of any problem.

5. VIDEO LESSONS

The Centre has prepared several Video lessons on various subjects/topics pertaining to the syllabi of different courses. These lessons supplement the study material and class room lectures;

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਭੇਜਣ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਦੂਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹੋਣ। **ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਿਤਾਬ ਵਾਪਿਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਦੋ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂਗਾ।**

ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਠ ਲਿਖੇ ਲਰਨਰ ਸਪੋਰਟ ਸੈਂਟਰ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ:

1. ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਕੈਂਪਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ;
2. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਟ ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ;
3. ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਕੈਂਪਸ, ਡੋਲਾਂ ਸਿਆਂ, ਸੰਗਰੂਰ;
4. ਰਿਜੀਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ
5. ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਾਲਜ, ਬਰਤੁਵਾਲ (ਧੂਰੀ)
6. ਐਸ. ਡੀ. ਕਾਲਜ, ਬਰਨਾਲਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੈਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਟਿਆਲਾ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। **ਦੂਹਰੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਵੀਡੀਓ ਲੈਸਨਜ਼

ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਲੈਸਨਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਅਨੁਪੂਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੈਸਨਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਸਟੱਡੀ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

6. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਪਸੀ

ਸੈਂਟਰ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ (ਭਾਵ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 15 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ) ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਫਾਰਮ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ

and will be made available to the students from time to time.

6. REFUND OF LIBRARY SECURITY

The library security is refundable (on request) within one year of the completion of the course, i.e. before 15th February of next year. The prescribed Application Form is available at the website of the Centre. In case a student takes admission in another course in the Centre, he/she will have to submit library security afresh. It will not be adjusted.

7. INFORMATION ABOUT THE IDENTITY CARD

All the students admitted to the Centre are issued Identity Cards. Books from the Library will be issued only on the production of this card at the lending counter. The card is valid up to the end of the academic session, i.e. 31st January, 2027. If a student leaves his/her studies before the completion of the course, his card will be cancelled. In case the card is lost, the student can obtain a duplicate Identity Card after paying a fee of Rs. 50/- as per the procedure laid down by the University/Centre. **The student must keep this card with him/her whenever he/she visits the Library/Study Centre or comes to attend Personal Contact Programme in the Centre. The card may also be needed in the examination hall.**

8. ALUMNI ASSOCIATION

To remain in contact with the old students, an Alumni Association has been formed by the Centre. Detailed information about the objectives, conditions for membership, executive council, its functions etc. has been provided in the rules/regulations formed by the Punjabi University, Patiala. Any student of the Centre may become the member of this association by paying an annual membership fee of Rs. 700/-. Life membership may be obtained by paying Rs. 1800/-.

ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਐਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

7. ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਸਬੰਧੀ

ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ (31 ਜਨਵਰੀ 2027) ਜਾਂ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜੇ ਇਹ ਕਾਰਡ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕਾਰਡ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 50/- ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। **ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ/ਸਟੱਡੀ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਵੇ, ਉਹ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।**

8. ਅਲੂਮਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਿਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਅਲੂਮਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਨੇਮਾਵਲੀ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੌਂਸਲ, ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਆਦਿ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਹਨ।

ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੋ। ਇਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 700/- ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ। ਇਕੋ ਵਾਰੀ 1800/- ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਲੂਮਨੀ ਦੇ ਆਜੀਵਨ (ਲਾਈਫ) ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Nomenclature of Papers

M.A. ENGLISH PART-I (SEMESTER-I)

ENGM1101T Course-I	:	Introduction to Poetry : Medieval and Renaissance
ENGM1102T Course-II	:	Classical and Elizabethan Drama
ENGM1103T Course-III	:	Beginnings of the Novel
ENGM1104T Course-IV (i)	:	Option-I: William Shakespeare : From Stage to Screen
ENGM1105T Course-IV (ii)	:	Option- II : English Phonetics and Phonology

SEMESTER-II

ENGM1206T Course V	:	Literary Criticism
ENGM1207T Course VI	:	Poetry from Neo-Classical to Victorian Age
ENGM1208T Course VII	:	Modern Fiction: Nineteenth Century Onwards
ENGM1209T Course VIII	:	Option - I : Contemporary Essay
ENGM1211T Course VIII	:	Option - III : Modern English Grammar and Usage
ENGM1PCQ/PBGM1101T : /PBEM1101T	:	Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan/ Elementary Punjabi (for foreign student)

PART-II (SEMESTER-III)

ENGM2101T Course IX	:	Modernity and Literature
ENGM2102T Course X	:	Indian Classical Literature and Theory
ENGM2103T Course XI	:	Literature and Gender
ENGM2104T Course XII (i)	:	Option-I: Literature and Post-Coloniality
ENGM2105T Course XII (ii)	:	Option-II: Modern Drama

SEMESTER-IV

ENGM2201T Course XIII	:	Literary and Cultural Theory
ENGM2202T Course XIV	:	Translation and Modern Indian Literature
ENGM2203T Course XV	:	Literature and Politics
ENGM2204T Course XVI (i)	:	Option-I : American Literature
ENGM2205T Course XVI (ii)	:	Option-II : Language and Linguistics

M.A. JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION PART-I

SEMESTER-I

JMCM1101T Paper-I	:	Introduction to Mass Communication
JMCM1102T Paper-II	:	Writing and Reporting for Media
JMCM1103T Paper-III	:	New Media
JMCM1104T Paper-IV	:	Growth and Development of Print Media in India
JMCM1105T Paper	:	Punjabi Bhasha Ate Patarkari

SEMESTER-II

JMCM1201T Paper-V :	Advertising
JMCM1202T Paper-VI :	Electronic Media
JMCM1203T Paper-VII:	Editing and Editorial Writing
JMCM1204T Paper-VIII:	Research Methodology

PART-II SEMESTER-III

JMCM2301T Paper-IX :	Research Applications
JMCM2302T Paper-X :	Radio and TV Production Techniques
JMCM2303T Paper-XI :	Development Communication
JMCM2304T Paper-XII:	Public Relations and Corporate Communication

SEMESTER-IV

JMCM2401T Paper-XIII	:	Inter-Cultural and International Communication
JMCM2402T Paper-XIV	:	Media Structure and Management
JMCM2403T Paper-XV	:	Film Studies and Film Production
JMCM2404T Paper-XVI	:	Project Report

M.A. EDUCATION PART-I SEMESTER-I

EDUM1101T Paper-I :	Philosophical Foundations of Education
EDUM1102T Paper-II :	Psychological Foundations of Education
EDUM1103T Paper-III:	Methodology of Educational Research - I
EDUM1104T Paper-IV :	Basis of Pedagogy
EDUM1105T Paper-V :	Practicum-cum-Field work

SEMESTER-II

EDUM1201T Paper-I :	Sociological Foundations of Education
EDUM1202T Paper-II :	Psychological Characteristics and Abilities
EDUM1203T Paper-III:	Methodology of Educational Research - II
EDUM1204T Paper-IV :	Curriculum Development
EDUM1205P Paper-V :	Practicum-cum-Field work
EDUM1206T Paper-VI :	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ

PART-II SEMESTER-III

EDUM2301T Paper-I :	Educational Technology
EDUM2302T Paper-II :	Foundations of Guidance
EDUM2303T Paper-III:	Educational Management and Supervision
EDUM2304T Paper-IV :	Special Education
EDUM2305T Paper-V :	Adult Education (Opt. i)

SEMESTER-IV

EDUM2401T Paper-I :	ICT in Education
EDUM2402T Paper-II :	Counselling Process
EDUM2403T Paper-III :	Educational Administration and Planning
EDUM2404T Paper-IV :	Inclusive Education
EDUM2405T Paper-V :	Women Education (Opt. ii)

**MASTER OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
(SEMESTER-I)**

Core Papers

LISM1101T: Information, Communication and Society

LISM1102T: Research Methodology in LIS

LISM1103T: Information Storage and Retrieval

LISM1104P : Library Training

or

LISM1105P: Project Work

LISM1106P : ਅਕਾਦਮਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਿਸਟਮ (Academic Library System)(Qualifying Paper) or ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ (Qualifying Paper)

Open Elective Papers

LISM1107T: Citation Styles for Research Work

LISM1108T: Bibliography, Literature & Organization of Publications in Punjabi Language (Gurmukhi Script)

(SEMESTER-II)

Core Papers

LISM1209T: E-Research in Library and Information Centres

LISM1210T: Information Analysis, Consolidation and Repackaging
Advanced Knowledge Organization:

LISM1211AT: Classification Practice

LISM1211BT: Cataloguing Practice

Elective Papers

LISM1212T: Information and Literature Survey in Social Sciences

LISM1213T: Information and Literature Survey in Sciences

LISM1214T: Information and Literature Survey in Humanities

B.A. (I)

(A) English (Communication Skills)

(B) Punjabi Compulsory/Mudhla Gyan

(C) Drug Abuse : Problem, Management and Prevention (Qualifying paper for semester-II only)

(D) Environmental and Road Safety Awareness (Qualifying paper for Semester-III only)

Any THREE Elective subjects from the following groups. Select only one subject from each group :

Group-I : Economics, Education, Defence and Strategic Studies.

Group-II : History or Mathematics

Group-III : Political Science

Group-IV : Punjabi Literature **OR** Hindi Literature **OR** English Literature

Group-V : Public Administration

Group-VI : Computer Application (B.A. I & II) : Computer Science (B.A.III)

Group-VII : Sociology

Group-VIII : Religion

B.A. (I & III) see relevant pages (27 to 32)

B.COM. PART-I SEMESTER-I

- BCOU1101T: Punjabi
- BCOU1102T: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge-I)
(Special Paper in Lieu of Punjabi)
- BCOU1103T: English (Communication Skills)
- BCOU1104T: Financial Accounting-I
- BCOU1105T: Business Laws-I
- BCOU1106T: Computer Applications in Business
- BCOU1107T: Principles of Economics-I

SEMESTER-II

- BCOU1201T: Punjabi
- BCOU1202T: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge-II) (Special Paper in Lieu of Punjabi)
- BCOU1203T: English (Communication Skills)
- BCOU1204T: Financial Accounting-II
- BCOU1205T: Business Laws-II
- BCOU1206T: Business Mathematics
- BCOU1207T: Principles of Economics-II
Drug Abuse : Problem, Management and Prevention (**qualifying paper**)

PART-II (SEMESTER-III)

- BCOU2301T: Punjabi
- BCOU2302T: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge) (Special Paper in Lieu of Punjabi)
- BCOU2303T: English (Communication Skills)
- BCOU2304T: Principles of Business Management
- BCOU2305T: Corporate Accounting-I
- BCOU2306T: Income Tax Law - I
- BCOU2307T: Business Statistics
Environment and Road Safety Awareness (Qualifying Paper)

SEMESTER-IV

- BCOU2401T: Punjabi
- BCOU2402T: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge) (Special Paper in Lieu of Punjabi)
- BCOU2403T: English (Communication Skills)
- BCOU2404T: Company Law
- BCOU2405T: Corporate Accounting-II
- BCOU2406T: Income Tax Law - II
- BCOU2407T: Operations Research

PART-III (SEMESTER-V)

- BCOU3501T Punjabi
- BCOU3502T Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)
(Special Paper in Lieu of Punjabi)

BCOU3503T Management Accounting-I
BCOU3504T Cost Accounting -I
BCOU3505T Indirect Taxes
BCOU3506T Governance, Ethics and Social Responsibility of Business
BCOU3509T Money and Banking

SEMESTER VI

BCOU3601T Punjabi
BCOU3602T Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)
(Special Paper in Lieu of Punjabi)
BCOU3603T Management Accounting-II
BCOU3604T Cost Accounting-II
BCOU3605T Business Environment
BCOU3606T Entrepreneurship Development
BCOU3609T Fundamentals of Insurance

BACHELOR OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

(SEMESTER-I)

Core Papers

LISB1101T : Foundations of Library and Information Science
LISB1102T : Knowledge Organization and Information Processing: Theory
LISB1103T : Knowledge Organization and Information Processing:
Classification Practice (CC & DDC)
LISB1104T : Knowledge Organization and Information Processing: Cataloguing
Practice

Open Elective Paper

LISB1105T : Library and its Services for Students and Researchers

(SEMESTER-II)

Core Papers

LISB1206T : Management of Libraries and Information Centres
LISB1207T : Information Sources and Services
LISB1208T : Information and Communication Technology: Basics
LISB1109T : ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪਾਠਕ (Library and Its Users (Qualifying Paper)
ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ (Qualifying Paper)

Elective Papers

LISB1210T : Media and Information Literacy
LISB1211T : Writing and Communication Skill for LIS Professionals
LISB1212T : School Library System.

SPECIMENS OF AFFIDAVITS AND ANNEXURE FORMS

Competent authority to issue Caste Certificate.

(a) Scheduled Caste

- (i) District Magistrate/Additional District Magistrate/Collector/Deputy Commissioner/Additional Deputy Commissioner/Deputy Collector/Ist Class Stipendiary Magistrate/City Magistrate/Sub-Divisional Magistrate, Talika Magistrate, Executive Magistrate, Extra Assistant Commissioner (not below the rank of Ist Class Stipendiary Magistrate).
- (ii) Chief Presidency Magistrate/Additional Chief Presidency Magistrate/Presidency Magistrate.
- (iii) Revenue Officer not below the rank of Tehsildar.
- (iv) Sub-Divisional Officer of the area where the candidate and/or his family normally resides.
- (v) Administrator/Secretary to Administrator/Development Officer Lakshadweep Islands.
(circulated vide No. 2/223/75-SWI/4337 dated 8.6.90)
- (vi) M.P. of the concerned constituency
(circulated vide No. 1/19/94 RCI/6045 dated 15.7.94)

(b) Backward Class

- (i) Sub-Divisional Officer (C)
- (ii) Executive Magistrate
- (iii) Tehsildar
- (iv) Naib-Tehsildar
- (v) Block-Officer
- (vi) District Revenue Officer
(Circulated vide No. 2/223/79-SWI/4337 dated 8.6.90)
- (vii) M.L.A. of the concerned constituency
(Circulated vide No. 1/19/94 RCI/6045 dated 15.7.94)

CERTIFICATE FOR BACKWARD CLASS

1. This is to certify that Shri/Shrimati/Kumari..... son/
daughter of Shri..... village/town.....
in..... District/Division..... of the State of Punjab
belongs to the..... caste which is recognised as a Backward Class in
terms of Punjab Government Letter No..... dated.....
2. This is also certified that he/she does not belong to any category of persons/
sections mentioned in column 3 of the schedule to Punjab Government
Department of Welfare letter No. 1/41/93-RCI/459 dated 17.1.1994.
3. Shri/Shrimati/Kumari..... and/or/his/her family ordinarily
reside(s) in village/town..... of District/Division..... of
State of Punjab.

Place: Signature.....
Date : Designation.....
(with office seal of the
officer concerned)

CERTIFICATE FOR SCHEDULED CASTES

1. It is certified that Shri/Shrimati/Kumari..... son/
daughter of Shri..... of Village/town..... in District/
Division..... State of Punjab belongs to.....
caste which has been recognised as Scheduled Class as per “The Constitution
(Scheduled Castes) Order, 1950”.
2. Shri/Shrimati/Kumari..... and his/her family lives in village/
town..... District/Division of Punjab State.

Place: Signature.....
Date: Designation.....
(Seal of the Officer)

BACKWARD AREA CERTIFICATE

Despatch No.....

Date.....

Certified that.....son/daughter of Shri..... is a bonafide resident of..... Tehsil..... District..... which has been declared as backward area by the Punjab Government. His/Her claim falls under Category*..... indicated below:

- (a) a person who with the family members has been residing in a particular village or town included in the list of areas which are declared backward constantly for a period of ten years or more and is likely to continue to reside there.
- (b) a person who has been residing in a village/town for a period of less than ten years but not less than five years who is likely to reside there on account of the fact that he has obtained employment and will settle there after retirement.

In case of a person who has been residing in a village or town included in the list of areas which are declared backward and has migrated to another village or town in the said area, the total of his stay at both places will be counted.

Place: **District Magistrate/G.A. to D.C.
or Sub-Divisional Officer (Civil)
Date: (with Seal of the Court)

* Please mention here category (a) or (b) as the case may be.
** Certificate from authority other than D.M./G.A. to D.C. or S.D.O. (Civil) is not valid.

CERTIFICATE FOR BEING CHILDREN/GRAND CHILDREN OF POLITICAL SUFFERERS (GRAND CHILDREN WOULD MEAN SON'S SONS/DAUGHTERS OR DAUGHTER'S SONS/DAUGHTERS)

Despatch No.....

Date.....

Certified that..... Son/daughter of Shri..... of Village..... P.O..... Tehsil..... District..... and father/mother of Shri/Kumari..... is a bonafide political sufferer.....(Name of the Candidate) has been granted freedom fighter's pension by the Punjab Government or has been awarded Tamra Patra for his political sufferings.

Place: *Deputy Commissioner
Date: (with Seal of the Court)

* Certificate from no other authority will be accepted.

CERTIFICATE IN RESPECT OF 1984 RIOTS AFFECTED MIGRANTS/DISPLACED PERSONS/DEPENDENTS OF TERRORIST AFFECTED FAMILY OF PUNJAB

Despatch No.....

Date.....

This is to certify that..... son/daughter of Sh..... is a November 1984 riots affected migrant/displaced person/Terrorist affected person/Dependent of terrorist affected family in Punjab. (Dependents of terrorist affected family will mean a family which has lost its bread winner in some terrorist action in Punjab).

He/She is a child of army deserter killed/100% physically disabled and the children of families of persons killed as a result of terrorist violence by security forces acting in aid of civil power and the children of innocent civilians who have sustained 100% disability in terrorist violence or during operation by security forces acting in aid of civil power.

Place:

Deputy Commissioner

Date:

(with Seal of the Court)

- (a) Certificate from authority other than D.C. is not valid.
- (b) The applicant will have to fulfil the basic qualifications and any criteria prescribed by the University.

CERTIFICATE FOR THE HANDICAPPED

Despatch No.....

Date.....

Certified that..... son/daughter of Shri..... suffers from a disability of

- (a) 50% or more
- (b) 40% or more but less than 50%

according to the criteria laid down in the Punjab Govt. notification (Reproduced in Chapter IV of the Prospectus for category vi).

Not relevant should be scored out.

Date :

Professor/Associate Professor/
Asstt Professor,
Orthopaedics of Medical College,
Civil Surgeon of the District/Orthopaedics Specialist
(with seal)

CERTIFICATE BY THE CANDIDATE HAILING FROM BORDER AREA

Despatch No.....

Date.....

(i) I certify that..... son/daughter of Sh. .... of village..... District..... is a bonafide resident of village..... District..... The village/town falls within the belt of 10 miles from the international border:

It is further certified that..... has studied for at least 5 years in a recognised institution located in such village/town as per dates of joining and leaving school/colleges given below:

- (1) _____
- (2) _____
- (3) _____
- (4) _____

*D.C./G.A. to D.C./S.D.O. (Civil)
(with Seal of the Court)

Place:
Date:

* Certificate from no other authority will be accepted.

(ii) Certified that..... son/daughter of Sh. .... of village..... District..... was a bonafide student of the school/college from..... to .....

(exact date of Joining and leaving the School/College to be given)

Place:
Date:

Signature of Headmaster/
Principal of the School/College
(with Seal)

**DEFENCE/PARA-MILITARY/PUNJAB POLICE/P.A.P./PUNJAB HOME GUARDS
PERSONNEL CERTIFICATE**

To be obtained from the appropriate authority with despatch number and date of the issue alongwith seal of the officer issuing the certificate mentioned in the Reservation Policy in the Prospectus for this category. Certificate must indicate the name of the candidate.

CERTIFICATE FOR RURAL AREA CANDIDATES

(Required only from those candidates claiming benefit of reservation under rural area)

Certified that ..... son/
daughter/wife of Shri .....
an applicant for admission to various courses in Punjabi University, Patiala has passed
Matriculation/Higher Secondary examination from Name of School.....
Village ..... District .....
which was situated in rural area i.e. an area that falls neither under a Corporation/
Municipal Committee nor under a Notified Area Committee and he/she has studied in
school situated in rural area for atleast five years prior to his/her Matriculation/Higher
Secondary Examination.

Place :

Signature of the Principal/
Headmaster of the School
with office stamp

Date :

Signature of Tehsildar of the area
with clear Office stamp

Despatch No.....
Dated .....

Note : The school run on the campuses of Corporations, Universities and Cantonment
areas will not be considered in this category.

The certificate of residence, class, caste, wards of political sufferers/freedom
fighters, riot affected or of being from the backward area/border area are to be
signed by the competent authority as specified in the Reservation Policy given
the Prospectus and must bear the official stamp. The officers who sign the
certificate are particularly requested to affix their official Revenue Official Stamp
and not the Magistrate's Court Stamp, as the latter gives no indication that the
Certifying Officer is a Revenue Officer (as required under this rule).

Annexure-I:
Affidavit from Applicant For Fee waiver to Orphans

I _____ S/D/O Shri _____
R/O _____
City _____, District _____, State _____.

Do hereby solemnly state & affirm as under:

1. That I am a citizen of India and a permanent resident of the address mentioned above.
2. That both of my parents (father and mother) are dead, and I am not legally adopted.
3. That I would like to take admission in _____ (course name) and apply for Fee waiver Scheme offered by Punjabi University, Patiala for the session _____.
4. That I am currently residing with Mr./Ms. _____ who is my _____ (relation) and has _____ number of dependents (including applicant) with annual income for financial year _____ of Rs _____ from all sources.
5. That I am not availing any other Government/ State/ National scholarship for the session _____.
6. That I will abide by all the terms and conditions of Punjabi University, Patiala mentioned in either prospectus or other documents.

Deponent
(Signature and Date)

Verification:

I do hereby declare that all the information either mentioned above or in enclosed documents are true & correct to the best of my knowledge and nothing has been concealed therein. I very well know the fact that if any information is found to be false & incorrect then I will be liable to be punished under Law in Force and any benefits received by me will be liable to be ceased.

Place: _____

Deponent
(Signature with date)

The document to be attested by the Executive magistrate

Annexure-II:

Affidavit from Guardian for Fee waiver to Orphans

Applicable only if applicant is minor (Below 18 years of age)#

I _____ S/D/o Shri _____

R/O _____

City _____, District _____, and State _____

Guardian of _____ (Applicant's Name) candidate Id _____ do hereby solemnly state & affirm as under:

1. That I am a citizen of India and permanent resident of the address mentioned above and applicant's full address is _____
_____.
2. That both parents (father and mother) of the applicant are dead, and the applicant is not legally adopted.
3. That applicant would like to take admission in _____ (course name) and apply for fee waiver to orphans' scheme offered by **Punjabi University, Patiala** for the session _____.
4. That applicant is currently residing with Mr./Ms. _____ who is his/her _____ (relation) and has _____ number of dependent (including applicant) with annual income of Rs. _____ from all sources.
5. That applicant is not availing any other Government/ State/ National scholarship for the session _____.
6. That applicant will abide by all the terms and conditions of Punjabi University, Patiala mentioned in either prospectus or other documents.

Deponent

(Signature with date)

Verification:

I do hereby declare that all the information either mentioned above or in enclosed documents are true & correct to the best of my knowledge and nothing has been concealed therein. I very well know the fact that if any information is found to be false & incorrect then the applicant will be liable to be punished under Law in Force and any benefits received by the applicant will be liable to be ceased.

Place: _____

Deponent

(Signature and Date)

_____
The document to be attested by the Executive magistrate.

Applicants not living in the government approved orphanage must submit this affidavit/ Not legally adopted/ Is an abandoned child (*No information of parents or relatives available*).

Punjabi University, Patiala

Form-1:

Application Form for Fee waiver to Orphan for Session

Application no: _____ Date of Application Submission: _____

Applicant Name: _____

Father's Name: _____

Mother's Name: _____

Category of Applicant: General SC ST B C / OBC

Date of Birth: _____ (DD/MM/YYYY)

Course opted: _____

Educational Qualification: _____ (course name); _____ (percentage marks) _____ (year of passing)

The details of the Sibling of the applicant (living with the applicant or separately)

a. **Brother(s)** _____; Age: _____; Education Qualification: _____; Marital Status: _____
(Number of brother) (in years) (10th/12th/Diploma/UG/PG/PhD etc.) (Unmarried/Married)

b. **Sister(s)** _____; Age: _____; Education Qualification: _____; Marital Status: _____
(Number of sister) (in years) (10th/12th/Diploma/UG/PG/PhD etc.) (Unmarried/Married)

Documents Checklist:

c. Death Certificate of Father: _____ (Submitted/Not Submitted); Cause of Death: _____

d. Death Certificate of Mother: _____ (Submitted/Not Submitted); Cause of Death: _____

e. Income Declaration Form of Guardian/Self (if employed): RS. _____ Annual Income (All sources)

f. Letter/Certificate from Government approved Orphanage (if applicable); _____ (Submitted/Not Applicable)

g. Affidavit from Executive Magistrate (If applicable); _____ (Submitted/Not Submitted)
(The affidavit is mandatory for applicant not legally adopted or not living in government approved orphanage, and/or where death certificate(s) of parent not available & for abandoned Child)

h. Educational Qualification (Marksheet): _____ (Submitted/Not Submitted)

i. Any Other Document(s): _____

Declaration:

I do hereby declare that all the information mentioned either above or in the enclosed documents is true & correct to the best of my knowledge and nothing has been concealed therein. I very well know the fact that if any information is found to be false & incorrect then I will be liable to be punished under Law in Force and any benefits received by me will be liable to be ceased.

Place: _____

Deponent (Signature and Date)

INCOME DECLARATION FORM
(Self Attested)

I _____ S/D/o Sh. _____
R/O _____
Tehsil _____, District _____, State _____

Do hereby solemnly state & affirm as under:

1. That I am a citizen of India and permanent resident of address mentioned above.
2. That _____ (Name of the student) would like to apply for Punjabi University, Patiala fee waiver Scheme to Orphans for the session _____.
3. That my and my family annual income from all sources is mentioned below:

Family Details	Education Level	Occupation	#Annual Income from all sources (in Rs.)
Guardian			
#Total annual family income from all sources (in Rs.)			

#Income from salary/ pension/ rental/ business/ profession/ agriculture /any other sources.

I hereby declare that all the information either mentioned above or in enclosed documents (if any) are true and correct to the best of my knowledge and nothing has been concealed therein. I very well know the fact that if any information is found to be false and incorrect than I will liable to be punished under Law in Force and any benefits received by me will be liable to be ceased.

Self-Declare
(Signature of Guardian* with date)

Mention relation with applicant in case of Guardian

*Signature must be same as on application form for admissions

LIST OF EXAMINATION CENTRES

For M.A. Part I & II

Bathinda, Faridkot, Malerkotla, Nabha - M. A. (English, JMC, Education)
Patiala, Ropar, Sangrur, Mohali

For M.Lib.

Centre for Distance and Online Education (CDOE)

For B.A. Part I, II & III

(A) Combined for Boy & Girl Candidates :

1. Anandpur Sahib	2. Bardwal (Dhuri)	3. Barnala	4. Bhagoo Majra (Ropar)
5. Bathinda	6. Bhikhi	7. Budhlada	8. Dera Bassi
9. Faridkot	10. Fatehgarh Sahib	11. Kotkapura	12. Malerkotla
13. Mohali	13(a). Mansa	14. Nabha	15. Naya Nangal
16. Patiala	17. Rajpura	18. Ropar	19. Samana
20. Sangrur	21. Sunam		

(B) For Girl Candidates only :

1. Ahmedgarh	2. Goniana Mandi	3. Mandi Gobindgarh	4. Morinda
5. Mansa	6. Padiala (Ropar)	7. Rampura Phul	

FOR B.COM. PART I, II & III

1. Anandpur Sahib	2. Barnala	3. Bathinda	4. Dera Bassi
5. Faridkot	6. Fatehgarh Sahib	7. Kotkapura	8. Malerkotla
9. Mohali	10. Nabha	11. Naya Nangal	12. Patiala
13. Rajpura	14. Ropar	15. Samana	16. Sangrur
17. Sunam			

For B.Lib.

Centre for Distance and Online Education (CDOE)

Note : For other courses, the names of examination centres have been given alongwith detailed information of the relevant course.

ADMISSION HELPLINE

Administrative Staff

Library Incharge - Gyan Singh	98771-97729
Assistant Registrar - Mr. Ashok Kumar	73074-89164
Assistant Registrar- Mr. Surinder Singh Yadav	95017-33066
Assistant Registrar- Ms. Manpreet Kaur	90417-75717
Superintendent Admissions - I - Sh. Durga Dutt	84370-92082
Superintendent Admissions - II - Mrs. Beant Kaur	84278-60229
Superintendent Admissions - III - Mrs. Parvinder Kaur	95010-21657
Superintendent Production - Sh. Sukhwinder Singh	98556-28666
Superintendent Accounts - Mrs. Kamlesh Rani	62396-26454
Superintendent Lesson Store & Dispatch- Sh. Raghbir Singh	98550-28103
Superintendent/P.A. to Director - Dr. Narinder Kumar	78887-85729

E-mail: director_cdoe@pbi.ac.in
Website of the Centre. : <http://www.cdoepunjabiversity.in>
Website of Punjabi University : <http://www.punjabiversity.ac.in>

Prospectus Committee

Dr. Shivani Thakar (Convener)
Dr. Amita (Co-Convener)
Dr. Harpreet Kaur
Dr. Gurpreet Kaur Brar
Mr. Harjinder Singh Bhullar (Technical Support)

ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਫਰਵਰੀ, 2026 ਤੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸ

ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

1. ਐਮ. ਏ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਕਿੱਤਾ ਮੁੱਖੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

1. ਐਮ.ਏ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ
2. ਐਮ. ਏ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
3. ਮਾਸਟਰ ਆਫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ
ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਐਮ.ਲਿਬ.)

ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ

1. ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਬੀ.ਕਾਮ.)
2. ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ
ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ (ਬੀ.ਲਿਬ.)
3. * ਬੈਚੂਲਰ ਆਫ ਆਰਟਸ (ਬੀ.ਏ.)

*ਵਿਸ਼ੇ:

ਲਾਜ਼ਮੀ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ।

ਚੋਣਵੇਂ: ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਹਿਸਟਰੀ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਡਿਫੈਂਸ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਹਿੰਦੀ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਰਿਲੀਜ਼ਨ, ਇਕਨਾਮਿਕਸ, ਮੈਥੇਮੈਟਿਕਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਕੋਆਲੀਫਾਈਂਗ: ਡਰੱਗ ਅਬਿਊਜ਼: ਪ੍ਰੋਬਲਮ, ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪਰਿਵੇਂਸ਼ਨ , ਵਾਤਾਵਰਣ ਐਂਡ ਰੋਡ ਸੇਫਟੀ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਵੈਬ-ਸਾਈਟ ਅਤੇ ਡੈਸ਼ ਬੋਰਡ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੈਸਟਰ ਦੋਰਾਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ/ਬਦਲਾਵ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।